

โครงการออกแบบเสนอแนะกระถางบอนไซเพื่อใช้ในการประกวด
บอนไซสวยงาม

Bonzai Ceramic Pot Design For Bonzai Contest

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต
ภาควิชาศิลปอุตสาหกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2558

โครงการออกแบบเสนอแนะกระถางบอนไซเพื่อใช้ในการประกวด
บอนไซสวยงาม

Bonzai ceramic pot design for bonsai contest

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาศิลปอุตสาหกรรม
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2558

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบอนุญาตวิทยานิพนธ์

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง อนุมัติ
ให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต

.....
ผศ. พิเชฐ ไสวิทยสกุล

คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
อ.ประอรนุช ศิริเดช

(กรรมการ)

.....
ผศ.กฤติยา ตระกูลทิฆากร (กรรมการ)

.....
อ.ธรรศพงษ์ ธิติหิรัญเมธี (กรรมการ)

.....
อ.พงศ์ภวัน อะสีติรัตน์

(กรรมการ)

.....
อาจารย์พงศ์ภวัน อะสีติรัตน์

อาจารย์ที่ปรึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์

โครงการออกแบบเสนอแนะกระถางบอนไซเพื่อใช้ในการ
ประกวดบอนไซสวยงาม

นักศึกษา

นายพีระพัฒน์ วิจิตรมงคลสิน

รหัสประจำตัว

54020223

ปริญญา

สถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชา

ศิลปอุตสาหกรรม

พ.ศ.

2558

บทคัดย่อ

ในท่ามกลางความสับสนวุ่นวายของสังคมมนุษย์ เราต้องการความสวยงามตามธรรมชาติที่จะ
ผ่อนคลายความตึงเครียดนั้น บางคนซื้อดอกไม้มาปักแจกัน บางคนปลูกกระถางต้นไม้ประดับ แต่ไม้
ประดับที่ผ่านการออกแบบจัดแต่งด้วยฝีมือมนุษย์ จนกลายเป็นงานศิลปะชิ้นหนึ่งที่มีมอง และชื่นชมได้
นานกว่า เห็นจะไม่มีอะไรเกินบอนไซ

การเลี้ยงบอนไซเป็นงานที่ใช้ศาสตร์และศิลป์ การย่อส่วนต้นไม้ใหญ่ที่มีความสวยงามในธรรม
ชาติถ่ายทอดรูปแบบและความรู้สึกนั้นลงมาอยู่ในกระถางบอนไซเท่านั้นบังคับให้ต้นไม้มีองค์ประกอบ
เหมือนต้นไม้ใหญ่ตามต้องการ กินอาหารแต่น้อยพอประทังชีวิต กิ่งก้าน ใบคอยถูกรีดออกเพื่อไม่ให้มี
ขนาดโตจนเกินไปลักษณะของกระถางบอนไซจะมีความแตกต่างออกไปจากกระถางไม้ทั่วไปจะต้องมี
ขาที่ยกสูงเพื่ออากาศถ่ายเทไม่ให้เกิดการอับชื้น ภาชนะควรมีสีและรูปทรงที่เรียบ ไม่เด่นตาเมื่อนำมา
ตั้งร่วมกับต้นไม้บอนไซ จุดสายตาของผู้ที่มองจะจ้องอยู่กับต้นไม้

หากเปรียบเทียบความนิยมตลาดระหว่าง บอนไซกับไม้อื่นแล้ว ถือว่าบอนไซได้รับความนิยม
มากขึ้นทั้งกลุ่มคนที่อยู่ในวงการอยู่แล้ว และกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่น่าสนใจ นับว่าวงการบอนไซมีความขยาย
ตัวมากขึ้นกว่าสมัยก่อนมาก มีการเปิดกว้างมากขึ้นในสื่อต่างๆ จะเล่นเป็นงานอดิเรกซื้อขายผ่านออน
ไลน์ และยังมีร้านสำหรับบอนไซโดยเฉพาะ ตลาดบอนไซส่วนใหญ่จึงเป็นนักสะสมพันธุ์ไม้ และผู้ที่สนใจ
ใจ และรักบอนไซจริงๆ เท่านั้นวงการบอนไซมีโอกาสขยายตัวเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ เพราะปัจจุบันมักจะมี
การจัดงานแสดงประกวดความสวยงามของบอนไซอยู่เสมอ เพื่อให้ผู้คนรู้จักและเข้าใจการเลี้ยงบอน
ไซมากขึ้น ทำให้มีผู้นิยมเลี้ยงบอนไซเพิ่มขึ้นและส่งผลให้ความนิยมบอนไซในตลาดเพิ่มสูงขึ้นด้วยรวม
ถึงกระถางบอนไซที่มีความต้องการเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาและเมตตาจากอาจารย์ที่ปรึกษา
อาจารย์พงศ์ภวัน อะสีติรัตน์ ที่ทุ่มเทถ่ายทอดความรู้ และความเข้าใจอันเป็นประโยชน์แก่ข้าพเจ้า
ขอขอบคุณคุณมนตรี สุขเสริมส่งชัย อดีตนายกสมาคมบอนไซแห่งประเทศไทยที่ได้กรุณา
ให้คำปรึกษาแนะนำข้อมูลและคอยช่วยเหลือ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับความช่วยเหลือในด้านต่างๆ กำลังใจจากคนรอบข้าง และความ
กรุณาจากหลายท่านซึ่งส่งผลให้ข้าพเจ้าได้ทำงานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีจึงขอขอบพระคุณทุกท่าน
ณ ที่นี้

และสุดท้ายนี้ข้าพเจ้าขอขอบคุณคุณอาจารย์สาขาศิลปอุตสาหกรรมทุกท่านที่ประสิทธิ์
ประสาทวิชาความรู้ ความคิด ให้ความช่วยเหลือ คำปรึกษาแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และแนะนำใน
การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้สำเร็จสมบูรณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	III
กิตติกรรมประกาศ	IV
สารบัญ	V
สารบัญตาราง	VIII
สารบัญรูป	XIII
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ	2
1.3 ความเป็นไปได้ของโครงการ	2
1.4 ปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหา	3
1.5 ขอบเขตของโครงการ	4
1.6 แนวทางการออกแบบ	8
1.7 แนวทางการศึกษาวิจัย	10
1.8 ผลที่คาดว่าจะได้รับ	10
บทที่ 2 การศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องและสรุปผล	11
2.1 ความเป็นมาและเรื่องราวเกี่ยวกับบอนไซ	11
2.2 ชนิดของไม้ที่นำมาทำบอนไซ	13
2.3 พันธุ์ไม้บอนไซที่นิยมในประเทศไทย	13
2.4 ประเภทรูปทรงของต้นบอนไซ	15
2.4.1 ประเภททรงต้น	15
2.4.1 ประเภทไม้ทรงต้น	16
2.5 การปลูกและการดูแลรักษาบอนไซ	19
2.6 การตกแต่งบอนไซ	24
2.7 ปัจจัยที่ทำให้ต้นไม้แคระ	28
2.8 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมาย	41
2.9 ข้อมูลเกี่ยวกับกระถางบอนไซ	44
2.9.1 ลักษณะของกระถางบอนไซ	44
2.9.2 หลักการเลือกใช้กระถางบอนไซ	48
2.9.3 วิเคราะห์ขนาดและสรุปสัดส่วนของกระถางแต่ละขนาด	52
2.9.4 วิเคราะห์พฤติกรรมการใช้งาน	52
บทที่ 3 แนวทางการออกแบบและพัฒนาแบบ	53
3.1 แนวทางในการออกแบบ	53
3.2 ข้อมูลการพัฒนาแบบ	58
3.3 การลดทอนและคลี่คลายแนวทางในการออกแบบ	58

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4 ผลงานชิ้นสุดท้าย	61
4.1 ขั้นตอนการทำงาน	61
4.1.1 การทำต้นแบบและแม่พิมพ์สำหรับหล่อ	61
4.1.2 การหล่อชิ้นงาน	64
4.1.1 การเคลือบชิ้นงาน	65
บทที่ 5 บทสรุป	69
5.1 สรุปผลการออกแบบและข้อเสนอแนะของนักศึกษา	69
5.2 ข้อเสนอแนะของกรรมการ	69
บรรณานุกรม	70
ประวัตินักศึกษา	71

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า
1.1 กลุ่มมืออาชีพ	4
1.2 กลุ่มมืออาชีพ	4
1.3 กลุ่มมือสมัครเล่น	5
1.4 กลุ่มมือสมัครเล่น	5
1.5 กลุ่มมือสมัครเล่น	5
1.6 กลุ่มมือสมัครเล่น	5
1.7 กลุ่มมือสมัครเล่น	5
1.8 กลุ่มมือสมัครเล่น	5
1.9 กลุ่มมือสมัครเล่น	5
1.10 การตกแต่งบ้านด้วยธรรมชาติ	9
1.11 การตกแต่งบ้านด้วยธรรมชาติ	9
1.12 กรรร่องรอยฟูก่อนของวัตถุ	9
1.13 กรรร่องรอยฟูก่อนของวัตถุ	9
2.1 ภูมิทัศน์ธรรมชาติของจีน	11
2.2 เฝิงจิ่ง	11
2.3 ต้นบอนไซเปรียบเทียบกับต้นไม้ที่มีอยู่ในธรรมชาติ	12
2.4 ต้นบอนไซเปรียบเทียบกับต้นไม้ที่มีอยู่ในธรรมชาติ	12
2.5 ต้นช้อย	13
2.6 ไทร - <i>Ficus benjamina</i> Linn.	13
2.7 มะสัง - <i>Feroniella lucida</i> Swingle.	14
2.8 โมกบ้าน - <i>Wrifhtia religiosa</i> Benth	14
2.9 มะขามเทศ - <i>Pithecellobium dulce</i> Benth	14
2.10 มะขาม - <i>Tamarindus indica</i> Linn	14
2.11 Formal Upright Style	15
2.12 Informal Upright Style	15
2.13 Twin Trunk Style	16
2.14 Roots over Rock Style	16
2.15 Semi-Cascade Style	17
2.16 Slanting Style	17
2.17 Broom Style	18
2.18 Clump Style	18
2.19 Group Planting Style	19
2.20 ไม้ต่อสำเร็จรูป	19
2.21 ไม้ต่อที่ถูกตัดกิ่งในระยะแรกมีขายตามท้องตลาด	20
2.22 อุปกรณ์ตัดแต่ง	20
2.23 คีมปากนกแก้ว	21

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่	หน้า
2.24 กรรไกรตัดลวด	21
2.25 กรรไกรตัดแต่งกิ่ง	21
2.26 คีมตัดราก	22
2.27 คีมทอ้งเรือ	22
2.28 ยาทาแผล	22
2.29 ลวดตัด	23
2.30 ลวดตัด	23
2.31 การพันลวดกิ่งเดียวคือ ทำมุม 45° กับแนวของกิ่งที่จะพัน	24
2.32 การพันลวดสำหรับกิ่งสองกิ่ง คือ พันลำต้นหนึ่งรอบก่อนจะพันไปยังกิ่งที่สอง	24
2.33 หากไม่สามารถใช้กิ่งสองกิ่งได้ให้พันรอบต้นอย่างน้อย 2 รอบก่อนเริ่มพันกิ่ง	24
2.34 การตกแต่งราก	25
2.35 ITOIGAWA SHIMPAKU	27
2.36 ภาพตัวอย่างเกณฑ์ในการส่งประกวดบอนไซ งานชมรมบอนไซจังหวัดขอนแก่น ครั้งที่12	35
2.37 ภาพตัวอย่างเกณฑ์ในการส่งประกวดบอนไซ งานพฤกษาศยาม	35
2.38 งานประกวดบอนไซ	37
2.39 งานประกวดบอนไซ	37
2.40 งานประกวดบอนไซ	37
2.41 ประกวดบอนไซงานพรรณไม้งาม	38
2.42 ประกวดบอนไซงานพรรณไม้งาม	38
2.43 ประกวดบอนไซงานพรรณไม้งาม	39
2.44 ประกวดบอนไซงานพรรณไม้งาม	39
2.45 กระถางบอนไซทรงอิสระ ในการประกวด	40
2.46 กระถางบอนไซทรงอิสระ	40
2.47 กลุ่มคนมืออาชีพ	41
2.48 กลุ่มคนมืออาชีพ	41
2.49 กลุ่มมือสมัครเล่น	42
2.50 กลุ่มมือสมัครเล่น	42
2.51 การพันลวดกิ่งเดียวคือ ทำมุม 45° กับแนวของกิ่งที่จะพัน	43
2.52 การพันลวดสำหรับกิ่งสองกิ่ง คือ พันลำต้นหนึ่งรอบก่อนจะพันไปยังกิ่งที่สอง	43
2.53 ภาพแสดงกระถางบอนไซ จะต้องมึรูระบายน้ำขนาดใหญ่	44
2.54 บอนไซกับกระถางทรงต่างๆ	45
2.55 บอนไซกับกระถางทรงต่างๆ	45
2.56 กระถางบอนไซทรงต่างๆ	45
2.57 กระถางบอนไซทรงต่างๆ	45
2.58 กระถางบอนไซทรงต่างๆ	45
2.59 บอนไซทรงเอนกับกระถาง	45
2.60 กระถางบอนไซทรงต่างๆ	45
2.61 กระถางเคลือบ	46
2.62 กระถางลายคราม	46
2.63 กระถางดินเผาธรรมดา	47
2.64 อกส	47

เอกส

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่	หน้า
2.65 ขนาดบอนไซ	48
2.66 ขนาดบอนไซ	49
2.67 กระจกบอนไซนำเข้าจากญี่ปุ่น	50
2.68 ราคากระจกบอนไซ	51
2.69 ราคากระจกบอนไซ	51
3.1 องรอยและผิวผู้กร่อน	54
3.2 โทนมัสติกเป็นสีเอิร์ธโทนอย่างเช่นน้ำตาลอ่อน เทา ขาว เขียว	54
3.3 โคมไฟที่ออกแบบให้กลมกลืนธรรมชาติ	55
3.4 การตกแต่งห้องด้วยธรรมชาติ	56
3.5 การตกแต่งห้องด้วยธรรมชาติ	56
3.6 การตกแต่งห้องด้วยธรรมชาติ	56
3.7 การตกแต่งห้องด้วยธรรมชาติ	56
3.8 การตกแต่งห้องด้วยธรรมชาติ	57
3.9 การตกแต่งห้องด้วยธรรมชาติ	57
3.10 เครื่องปั้นดินเผาออกแบบจากธรรมชาติ	57
3.11 เครื่องปั้นดินเผาออกแบบจากธรรมชาติ	57
3.12 รูปทรงธรรมชาติ	58
3.13 รูปทรงเปลือกไม้	58
3.14 ลายละเอียดของเปลือกไม้	59
3.15 แบบร่างกระจกบอนไซ	59
3.16 แบบร่างกระจกบอนไซรูปทรงธรรมชาติ	60
3.17 แบบร่างกระจกบอนไซรูปทรงธรรมชาติ	60
4.1 ต้นแบบกระจกบอนไซ	61
4.2 ต้นแบบกระจกบอนไซ	61
4.3 ต้นแบบกระจกบอนไซ	62
4.4 ต้นแบบกระจกบอนไซ	62
4.5 บล็อกโมล	63
4.6 บล็อกโมลที่ใช้ในการหล่อน้ำดิน	63
4.7 ภาพชิ้นงานก่อนนำไปเผาติด	64
4.8 ภาพชิ้นงานหลังจากการเผาติด	64
4.9 ภาพชิ้นงานหลังเผาเคลือบที่อุณหภูมิ 1200	65
4.10 ภาพชิ้นงานหลังเผาเคลือบที่อุณหภูมิ 1200	65
4.11 ภาพกระบวนการผลิต	66
4.12 ภาพผลิตภัณฑ์	67
4.13 ภาพผลิตภัณฑ์กระจกบอนไซ	67
4.14 ภาพผลิตภัณฑ์กระจกบอนไซ	68
4.15 ภาพผลิตภัณฑ์กระจกบอนไซขนาดจิ๋ว	68

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

ในท่ามกลางความสับสนวุ่นวายของสังคมมนุษย์ เราต้องการความสวยงามตามธรรมชาติที่จะผ่อนคลายความตึงเครียดนั้น บางคนซื้อดอกไม้มาปักแจกัน บางคนปลูกกระถางต้นไม้ประดับ แต่ไม้ประดับที่ผ่านการออกแบบจัดแต่งด้วยฝีมือมนุษย์ จนกลายเป็นงานศิลปะชิ้นหนึ่งที่มีมอง และชื่นชมได้นานกว่า เห็นจะไม่มีอะไรเกินบอนไซ

การเลี้ยงบอนไซเป็นงานที่ใช้ศาสตร์และศิลป์ การย่อส่วนต้นไม้ใหญ่ที่มีความสวยงามในธรรมชาติถ่ายทอดรูปแบบและความรู้สึกนั้นลงมาอยู่ในกระถางบอนไซเท่านั้นบังคับให้ต้นไม้มีองค์ประกอบเหมือนต้นไม้ใหญ่ตามต้องการ กินอาหารแต่น้อยพอประทังชีวิต กิ่งก้าน ใบคอยถูกรีดออกเพื่อไม่ให้มีขนาดโตจนเกินไปลักษณะของกระถางบอนไซจะมีความแตกต่างออกไปจากกระถางไม้ทั่วไปจะต้องมีขาที่ยกสูงเพื่ออากาศถ่ายเทไม่ให้เกิดการอับชื้น ภาชนะควรมีสีและรูปทรงที่เรียบ ไม่เด่นตาเมื่อนำมาตั้งร่วมกับต้นไม้ วัสดุสายตาของผู้ที่มองจะจ้องอยู่กับต้นไม้

ตลาดบอนไซ

หากเปรียบเทียบความนิยมของตลาดระหว่างบอนไซกับไม้อื่นแล้วถือว่าบอนไซได้รับความนิยมมากขึ้นทั้งกลุ่มคนที่อยู่ในวงการอยู่แล้ว และกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่น่าสนใจ นับว่าวงการบอนไซมีความขยายตัวมากขึ้นกว่าสมัยก่อนมาก มีการเปิดกว้างมากขึ้นในสื่อต่างๆ จะเล่นเป็นงานอดิเรกซื้อขายผ่านออนไลน์ และยังมีร้านสำหรับบอนไซโดยเฉพาะ ตลาดบอนไซส่วนใหญ่จึงเป็นนักสะสมพันธุ์ไม้ และผู้ที่สนใจ และรักบอนไซจริงๆ เท่านั้นวงการบอนไซมีโอกาสขยายตัวเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ เพราะปัจจุบันมักจะมีการจัดงานแสดงประกวดความสวยงามของบอนไซอยู่เสมอ เพื่อให้ผู้คนรู้จักและเข้าใจการเลี้ยงบอนไซมากขึ้น ทำให้มีผู้นิยมเลี้ยงบอนไซเพิ่มขึ้นและส่งผลให้ความนิยมบอนไซในตลาดเพิ่มสูงขึ้นด้วยรวมถึงกระถางบอนไซที่มีความต้องการเพิ่มมากขึ้นตามมาด้วย

กระถางบอนไซส่วนใหญ่เป็นกระถางนำเข้าจาก จีน ญี่ปุ่น มีความนิยมในวงการบอนไซแต่กระถางที่ผลิตเพื่อจำหน่ายตลาดในประเทศไทยยังมีไม่มากพอกับความต้องการของผู้บริโภคประกอบกับมีความนิยมน้อยเพราะลักษณะของกระถางที่มีอยู่ขาดความเป็นเอกลักษณ์ และมีสีของกระถางที่ไม่ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค จึงต้องทำการศึกษาเอกลักษณ์เฉพาะตัวของรูปแบบผลิตภัณฑ์เดิมเพื่อให้สอดคล้องความต้องการของผู้บริโภค โดยกลุ่มผู้บริโภคกลุ่มใหญ่เป็นลูกค้าในประเทศ จะช่วยการส่งเสริมการขายในประเทศทำให้เงินไม่ไหลออกนอกประเทศส่งผลให้เศรษฐกิจไทยดีขึ้นนำไปสู่การพัฒนาและเติบโตของวงการบอนไซในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.2.1 เพิ่มโอกาสการขยายตัวของบอนไซ ที่มีความนิยมในกลุ่มคนที่สนใจและกลุ่มคนที่อยู่ในวงการอยู่แล้วให้มากยิ่งขึ้น

1.2.2 ศึกษาเรื่องของเอกลักษณ์รูปทรงลายระเอียดเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค

1.2.3 สร้างความเป็นเอกลักษณ์และทางเลือกใหม่ให้กับกลุ่มผู้เพาะเลี้ยงบอนไซ

1.2.4 ช่วยกระตุ้นความนิยมในการสะสม

รวมทั้งสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์บอนไซรวมทั้งส่งเสริมผลิตภัณฑ์กลุ่มธุรกิจการค้าที่เกี่ยวข้อง

1.2.5 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมการขายในประเทศทำให้เงินไม่ไหลออกนอกประเทศเกิดการพัฒนาเศรษฐกิจไทยดีขึ้นในอนาคต นำไปสู่การขายตลาดบอนไซของไทยให้เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ

1.3 ความเป็นไปได้ของโครงการ

1.3.1 ความเป็นไปได้ด้านนโยบาย

โครงการนี้ตอบสนองต่อนโยบายทั้งภาครัฐและเอกชน ที่ส่งเสริมและตระหนักถึงความสำคัญกับการรักษาสิ่งแวดลุ่ม และรณรงค์ช่วยกันลดภาวะโลกร้อน

1.3.2 ความเป็นไปได้ด้านเศรษฐกิจ

การผลิตกระถางบอนไซจำหน่ายในประเทศ เป็นการส่งเสริมการขายทำให้เงินในไทยไม่รั่วไหลออกนอกประเทศยกระดับมาตรฐานคุณภาพและขยายตลาดบอนไซของไทยให้เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ

1.3.4 ความเป็นไปได้ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

โครงการนี้เป็นโครงการที่สนับสนุนและส่งเสริมให้คนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ต้นไม้การเห็นถึงคุณค่าของต้นไม้ ที่จำลองต้นไม้ใหญ่มาอยู่ในกระถางนั้น ต้องผ่านการเลี้ยงดู และใช้เวลาในการเจริญเติบโต

1.3.5 ความเป็นไปได้ในด้านการออกแบบ

เป็นโครงการออกแบบโดยใช้ความรู้พื้นฐานต่างๆในการออกแบบเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม เพื่อให้กระถางบอนไซที่มีความงามของรูปทรงและมีเอกลักษณ์ในตัวกลมกลืนกับต้นไม้ได้ดีไม่เด่นและให้ความรู้สึก ติดขัดกับทรวดทรงของต้นไม้และสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4 ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา

ปัญหา	แนวทางการแก้ปัญหา
<p>ปัญหาด้านการตลาด</p> <p>เนื่องจากกระถางบอนไซเคลือบดินเผาที่นำเข้ามาจากจีนและญี่ปุ่นมีราคาสูง ตลาดในประเทศนั้นมีความต้องการกระถางบอนไซเพื่อลดต้นทุน แต่รูปแบบความน่าสนใจของกระถางบอนไซในท้องตลาด ยังมีไม่มากพอสำหรับผู้เพาะเลี้ยงบอนไซ ทั้งยังส่งผลทำให้เงินรั่วไหลออกนอกประเทศ</p> <p>ในการประกวดแข่งขันบอนไซสวยงามนั้น จะเป็นกระถางบอนไซของจีนและญี่ปุ่นเป็นส่วนใหญ่ แต่กระถางบอนไซของตลาดในประเทศ ยังมีไม่มากนัก</p> <p>ปัญหาด้านการใช้งาน</p> <p>กระถางบอนไซที่ผู้ประกอบการนำเข้าหรือผลิตเอง มีการตกแต่งเคลือบทั้งด้านนอกและด้านในของกระถาง เป็นสาเหตุ ทำให้รากของต้นไม้ได้รับอนุมิตี่สูงมากเกินไปเมื่อเวลาโดนแดด</p> 	<p>ออกแบบกระถางบอนไซที่มีการศึกษาและวิเคราะห์ความต้องการของกลุ่มผู้บริโภค ความนิยมของกลุ่มที่เพราะเลี้ยงบอนไซ มาใช้ในการออกแบบ เพื่อสร้างทางเลือกใหม่ให้กับกลุ่มผู้เพาะเลี้ยงบอนไซ</p> <p>ออกแบบกระถางบอนไซให้ ตอบสนองสำหรับการประกวดแข่งขันบอนไซสวยงาม เพื่อเพิ่มทางเลือกให้กับผู้บริโภค ที่ต้องการหากระถางบอนไซรูปแบบที่ต้องการ</p> <p>การตกแต่งเคลือบโดยคำนึงถึงสภาพภูมิอากาศของประเทศไทยที่เป็นเมืองร้อน ซึ่งต่างจากสภาพภูมิอากาศของญี่ปุ่นและจีน จึงควรตกแต่งเคลือบเฉพาะด้านนอก เพื่อไม่ให้รากของต้นไม้ได้รับความร้อนมากเกินไป</p>
<p>ปัญหาด้านความสวยงาม</p> <p>กระถางบอนไซที่ผลิตและจำหน่ายตลาดบอนไซในบ้านเรา ยังขาดความน่าสนใจ</p> <p>กระถางในท้องตลาด มีการตกแต่งลวดลายสีกระถาง บอนไซไม่สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มผู้บริโภค มีสีสันทันที่ไม่ตรงกับความต้องการของผู้เลี้ยงบอนไซ เมื่อนำต้นไม้ลงในกระถาง ไม่สามารถสร้างความกลมกลืนระหว่างต้นไม้และกระถาง</p> <p>เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้</p>	<p>ออกแบบกระถางบอนไซให้มีความน่าสนใจ มีตกแต่งตรงกับรสนิยมความชอบของกลุ่มเป้าหมาย</p> <p>ศึกษาและวิเคราะห์ สี ลวดลายที่มีความกลมกลืนไม่เกิดความขัดแย้ง เมื่อนำต้นไม้ลงในกระถาง</p>

1.5 ขอบเขตของโครงการ

1.5.1 ขอบเขตของกระถางที่ใช้สำหรับประกวด

กระถางบอนไซสำหรับประกวด ที่สามารถรองรับเกณฑ์ตัดสินการประกวดบอนไซของสมาคมฯ หรือหากสถานที่ประกวดนั้นๆ มีการแบ่งประเภทหมวดหมู่และเกณฑ์การตัดสินให้คะแนนที่ใช้ของสมาคมเป็นบรรทัดฐาน

1.5.2 ขอบเขตของผู้บริโภค

กลุ่มเป้าหมายหลัก คือ ผู้ที่รักและชื่นชอบการปลูกต้นบอนไซ เป็นชีวิตจิตใจหลงใหลในความสวยงามของธรรมชาติ มีสายตาและจินตนาการที่ลึกซึ้งในการมองให้เห็นภาพ ชอบดูแล เลี้ยงดูเข้าอกเข้าใจผู้อื่นทั้งด้านความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ เจตนาที่ซ่อนอยู่ภายในไว้ต่อความรู้สึกสังเกตสีหน้าท่าทาง สามารถตอบสนองได้ดี เข้าใจในธรรมชาติ

การเลี้ยงบอนไซ เป็นศิลปะรูปแบบหนึ่ง ที่ต้องใช้ความอดทนและใจเย็นในการดูแลเอาใจใส่ ผู้เลี้ยงจะต้องมีความรู้และประสบการณ์ในการปลูกบอนไซ ซึ่งในการประกวดต้นบอนไซ จะประกอบไปด้วย ขนาดของต้นบอนไซที่แตกต่างกันไป ซึ่งขนาดที่นิยมในการประกวดมากที่สุดคือขนาดเล็กและขนาดกลาง และในปัจจุบันมีการจัดการประกวดเพิ่มขึ้นมาอีกขนาด คือขนาดจิ๋ว สำหรับกลุ่มคนที่พึ่งเลี้ยงบอนไซ และยังไม่ค่อยมีประสบการณ์มากเท่าไร ดังนั้นจึงทำให้เกิดกลุ่มผู้เลี้ยงบอนไซที่หลากหลายมากขึ้นในปัจจุบันนี้ กลุ่มเป้าหมายที่เลือกมาใช้ศึกษาของในโครงการวิจัยคือ

1.5.2.1 กลุ่มมืออาชีพคือกลุ่มคนที่มีประสบการณ์และมีความรู้ในการเลี้ยงบอนไซมาเป็นอย่างดี ในระดับนี้ กลุ่มคนประเภทนี้ นิยมใช้กระถางขนาดเล็กและขนาดกลางในการประกวด (ขนาดเล็กมีขนาดความยาวของกระถางไม่เกิน 20 เซนติเมตร และไม่ต่ำกว่า 11 เซนติเมตร ขนาดกลาง มีขนาดความยาวของกระถางไม่เกิน 21 เซนติเมตร และไม่ต่ำกว่า 40 เซนติเมตร) เพราะเป็นขนาดที่ได้รับความนิยมในการประกวดมากที่สุด มีความต้องการของกระถางอย่างต่อเนื่องในตลาด ด้วยขนาดที่ไม่ใหญ่มากจนเกินไป สอดคล้องกับการเคลื่อนย้าย

รูปภาพที่ 1.1 , 1.2 กลุ่มมืออาชีพ

ที่มา sites.google.com

โดยกลุ่มมืออาชีพที่เลือก จะเป็นกลุ่มที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไป ทุกเพศ มีรายได้ 40,000 บาทขึ้นไป มีอาชีพการงานที่มั่นคง มีกำลังซื้อ สามารถตัดสินใจเองได้ มีความอดทน ละเอียดรอบคอบ ชอบความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีความคิดเปิดกว้าง พร้อมรับฟังข้อติติง เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาตนเอง ไม่ขี้ขลาด พยายามที่จะมีเวลากับครอบครัว รู้จักจัดสรรเวลาทำงานและ เวลาพักผ่อน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ให้คล่องตัว มีเวลาใช้ชีวิตอยู่กับตัวเอง ในการทำงานอดิเรกต่างๆ สามารถสร้างความเชื่อมั่น และมีความมั่นคงให้คำปรึกษา

1.5.2.2 กลุ่มมือสมัครเล่น คือกลุ่มคนที่พึงสนใจในการเล่นดนตรี บอนไซ อาจจะมีการชื่นชอบในเรื่องของการปลูกต้นไม้อยู่แล้ว ซึ่งในการเล่นบอนไซ การประกวดประเภทขนาดจิ๋ว (ขนาดจิ๋ว มีขนาดความยาว ของกระถางไม่เกิน 10 เซนติเมตร) ที่มีการจัดตั้งขึ้นมาเพื่อเป็นสีสันของการประกวด จะได้รับความสนใจมากจากกลุ่มมือสมัครเล่น เพราะมีขนาดเล็กเหมาะ กับการเริ่มต้นที่จะเลี้ยงต้น บอนไซ และมีขอบเขตของรูปแบบในการประกวดที่ค่อนข้างกว้าง

รูปภาพที่ 1.3 , 1.4 กลุ่มมือสมัครเล่น
ที่มา www.pinterest.com

โดยกลุ่มมือสมัครเล่นที่เลือก จะเป็นกลุ่มที่มีอายุ 20-30ต้นๆ ทุกเพศ เป็นกลุ่มที่เริ่มเข้าสู่วัยทำงาน อาศัยอยู่ในสังคมเมือง ชื่นชอบในธรรมชาติ ใส่ใจในสิ่งแวดล้อม มีความคิดสร้างสรรค์ มองโลกในแง่ดี แต่ไม่ค่อยมีความอดทน มีความเป็นตัวของตัวเองสูง ชอบแสดงออก ไม่ชอบอยู่ในกรอบและเงื่อนไข เป็นผู้บุกเบิกสิ่งใหม่ๆ มีจินตนาการสูง มีรสนิยมที่ดี อีกทั้งยังชอบคิดต่าง สามารถทำงานหลายๆอย่างได้ในเวลาเดียวกัน

รูปภาพที่ 1.5 , 1.6 กลุ่มมือสมัครเล่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

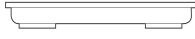

- 1.5.2 ขอบเขตของจำนวนชิ้นงานกระถาง
 จากการวิเคราะห์สามารถสรุปขอบเขตของจำนวนชิ้นงานได้ดังนี้
 1. กระถางขนาดเล็ก สำหรับประกวดของ กลุ่มมืออาชีพ
 ตารางแสดง

กระถางขนาดเล็ก	ขนาด	จำนวนแบบ	ปริมาณชิ้น
กระถางบอนไซทรงเตี้ย	 ความยาว 15.5 cm	1	1
	 ความยาว 20 cm	1	1
กระถางบอนไซทรงลึก	 ความยาว 15.5 cm	1	1
	 ความยาว 20 cm	1	1
กระถางบอนไซทรงเตี้ย	 ความยาว 15.5 cm	1	1
	 ความยาว 20 cm	1	1
กระถางบอนไซทรงลึก	 ความยาว 15.5 cm	1	1
	 ความยาว 20 cm	1	1
รวม 8 แบบ 8 จำนวน			

ตารางที่ 1.2 ขอบเขตกระถางขนาดเล็ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. กระจ่างขนาดกลาง สำหรับประกวดของกลุ่มมืออาชีพ

กระจ่างขนาดกลาง	ขนาด	จำนวนแบบ	ปริมาณชิ้น
กระจ่างบอนไซทรงเตี้ย	 ความยาว 33.5 cm	1	1
	 ความยาว 40 cm	1	1
กระจ่างบอนไซทรงลึก	 ความยาว 33.5 cm	1	1
	 ความยาว 40 cm	1	1
กระจ่างบอนไซทรงเตี้ย	 ความยาว 33.5 cm	1	1
	 ความยาว 40 cm	1	1
กระจ่างบอนไซทรงลึก	 ความยาว 33.5 cm	1	1
	 ความยาว 40 cm	1	1
รวม 8 แบบ 8 จำนวน			

ตารางที่ 1.3 ขอบเขตกระจ่างขนาดกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. กระจ่างขนาดจิ๋ว สำหรับประกวดของกลุ่มมือสมัครเล่น

กระจ่างขนาดจิ๋ว	ขนาด	จำนวนแบบ	ปริมาณชิ้น
กระจ่างบอนไซทรงเตี้ย	 ความยาว 5 cm	1	1
	 ความยาว 10 cm	1	1
กระจ่างบอนไซทรงลึก	 ความยาว 5 cm	1	1
	 ความยาว 20 cm	1	1
กระจ่างบอนไซทรงสูง	 ความสูง 5 cm	1	1
	 ความสูง 10 cm	1	1
รวม 6 แบบ 6 จำนวน			
รวมทั้งหมด		22	22

ตารางที่ 1.4 ขอบเขตกระจ่างขนาดจิ๋ว

1.6 แนวทางการออกแบบ

โครงการออกแบบเสนอแนะกระจ่างบอนไซเพื่อใช้ในการประกวดบอนไซสวยงามเป็น กระจ่างบอนไซสำหรับกลุ่มคนที่ชื่นชอบและหลงใหลในการเลี้ยงบอนไซ เพื่อประกวดแข่งขันทั้ง มืออาชีพหรือมือสมัครเล่น เน้นการออกแบบรูปทรงของกระจ่างที่มีความเป็นเอกลักษณ์และน่าสนใจ โดยคำนึงถึงความสวยงามและสมดุลอย่างลงตัวเมื่ออยู่กับต้นไม้ กระจ่างไม่เตนกว่าต้นไม้ จนทำให้ เป็นส่วนเกิน โดยใช้หลักการออกแบบสองแนวทาง สำหรับมืออาชีพและมือสมัครเล่น

กระจ่างที่นำมาใช้ในการประกวด มีทั้งกระจ่างที่นำเข้ามาจากประเทศจีนและญี่ปุ่นซึ่งมีลักษณะ ที่สวยงามมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวในเรื่องของลวดลายและการตกแต่งของกระจ่าง มีราคาค่อนข้าง สูงตั้งแต่หลักพันจนถึงหลักหมื่น ส่วนกระจ่างบอนไซที่มีการผลิตขึ้นและมีการจำหน่ายในประเทศไทย มีผู้ประกอบการที่ผลิตออกมาจัดจำหน่ายในท้องตลาดยังขาดเอกลักษณ์และความน่าสนใจ การถ่ายทอดความคิดการดำรงชีวิตของคนในแต่ละวันต้องพบเห็นความวุ่นวายอย่างมากมาย จึงต้องการอยู่กับตัวเอง หาคความสงบ เรียบง่าย เพื่อให้เกิดความผ่อนคลายจากสิ่งแวดล้อม การใช้เวลากับการปลูก ต้นบอนไซเป็นช่วงเวลาหนึ่งของการเข้าถึงความสงบ และกระจ่างและต้นบอนไซก็เป็นส่วนหนึ่งที่สามารถตอบสนองความรู้สึกเหล่านั้นได้ ด้วยการออกแบบรูปแบบ เช่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5.1 แนวทางการออกแบบสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่เลือก ใช้แนวทางของธรรมชาติเข้ามา เพื่อตอบสนองกลุ่มเป้าหมายมือสมัครเล่น และกลุ่มมืออาชีพ ที่มีวิถีชีวิตของคนที่สนใจในธรรมชาติ แม้จะอยู่ในสังคมเมือง โดยการนำองค์ประกอบทางธรรมชาติเข้ามาช่วยออกแบบ ทั้งรูปทรง เส้น สีลวดลายๆต่างๆ ให้เกิดความรู้สึกได้ใกล้ชิดธรรมชาติ

รูปภาพที่ 1.10 , 1.11 การแต่งบ้านด้วยธรรมชาติ

ที่มา <http://decor.mthai.com/home-idea/18187.html>

และ www.baanlaesuan.com/

วาปี-ซาปี เป็นวิถี เป็นตัวกระบวนการ เป็นศิลปะอันหยั่งลึกสู่เซน ทั้งเป็นหัวใจของสุนทรีย์ ภาพญี่ปุ่น วาปีซาปี คือความงามของสรรพสิ่งที่ไม่สมบูรณ์แบบ ไม่คงทนถาวร และไม่เสร็จสมบูรณ์ คือความงามของวัตถุสิ่งของที่สงบเสงี่ยม และอ่อนน้อม ไม่ยึดติดในคติแบบแผน วาปี-ซาปี เป็นความงามในทัศนะของเซน ความงามที่ไม่ต้องการ ‘แบบ’ แห่งความสมบูรณ์ เป็นความงามที่หลุดออกจากแบบแห่งความสมบูรณ์แล้ว เพราะทุกสิ่งในโลกล้วนไม่สมบูรณ์แบบ สมบูรณ์อาจมี แต่สิ่งสมบูรณ์ คงไม่จริง วาปี-ซาปี อาจอธิบายได้ว่าเป็น ‘สิ่งที่เราเห็นความงามโดยไม่ได้ตั้งใจ’

ลักษณะความงามแบบ วาปีซาปี นั้นคือ เปลี่ยนสภาพไปตามกาลเวลา ร่องรอยและผิวผุกร่อน ที่เกิดจากการกระทบฝนและแดดหรือการกระทบกระแทกที่เกิดจากการใช้งาน เราก็ปล่อยให้เป็นอย่างนั้น โดยที่ไม่ต้องไปแก้ไขหรือซ่อมแซมใดๆ ร่องรอยและความดิบที่เกิดขึ้นบนวัสดุธรรมชาติ

รูปภาพที่ 1.12 , 1.13 ร่องรอยผุกร่อนของวัตถุ

ที่มา <https://www.pinterest.com/pin/75646468713281882/>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.7 แนวทางการศึกษาวิจัย

1.6.1 แนวทางการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์

- 1.6.1.1 ศึกษารูปแบบและประเภทของกระถางบอนไซ รวมถึงรูปแบบการใช้งาน
- 1.6.1.2 ศึกษาผลิตภัณฑ์ที่เป็นที่นิยมในกลุ่มคนที่เพราะเลี้ยงบอนไซ

1.6.2 แนวทางการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมกลุ่มเป้าหมาย

- 1.6.2.1 ศึกษาและวิเคราะห์กิจกรรมและพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในการเลือกใช้กระถาง (มุ่งเน้นประเด็นไปที่พฤติกรรมแสดงประกวดความสวยงามของบอนไซ)
- 1.6.2.2 ศึกษาและวิเคราะห์พฤติกรรมการเลือกซื้อกระถางต้นไม้ของกลุ่มเป้าหมาย

1.6.3 แนวทางการศึกษาวิจัยอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ

- 1.6.3.1 ศึกษาและวิเคราะห์แนวโน้มความต้องการและความเป็นไปได้ของกระถางบอนไซที่มีเอกลักษณ์
- 1.6.3.2 ศึกษาและวิเคราะห์ในเรื่องสี รูปทรง พื้นผิวเพื่อทำการออกแบบให้ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค

1.6.4 ศึกษาข้อมูลด้านการผลิต

- 1.6.4.1 ศึกษาเคลือบ

1.8 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.5.1 เป็นกระถางบอนไซที่มีเอกลักษณ์ในตัว กลมกลืนกับต้นไม้ได้ดี ไม่เด่นและให้ความรู้สึกติดขัดกับทรวดทรงของต้นไม้ และสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค
- 1.5.2 สามารถสร้างความเป็นเอกลักษณ์ และทางเลือกใหม่ให้กับกลุ่มผู้เพราะเลี้ยงบอนไซ
- 1.5.3 เป็นส่วนหนึ่งในการรณรงค์ช่วยลดภาวะโลกร้อน เพราะการปลูกต้นไม้มีส่วนช่วยลดความร้อนของโลกได้ ซึ่งในปัจจุบันทั่วโลกต่างให้ความสำคัญกับเรื่องนี้
- 1.5.4 เป็นการเพิ่มโอกาสการขยายตัวของบอนไซ ที่มีความนิยมในกลุ่มคนที่สนใจ และกลุ่มคนที่อยู่ในวงการอยู่แล้วให้มากยิ่งขึ้น
- 1.5.5 ลดการนำเข้ากระถางจากต่างประเทศ เพื่อช่วยส่งเสริมการขายในประเทศทำให้เงินไม่รั่วไหลออกนอกประเทศ เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจไทยดีขึ้นในอนาคตนำไปสู่การขยายตลาดบอนไซของไทยให้เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

การศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องและสรุปผล

2.1. ความเป็นมาและเรื่องราวเกี่ยวกับบอนไซ

ประวัติความเป็นมา

ศิลปะการจัดสวน เพื่อตกแต่งพระราชวังในประเทศจีน ได้มีมาตั้งแต่เมื่อราวสองพันปีก่อนคริสต์ศักราช บันทึกในสมัยราชวงศ์ฉินของจีนในช่วงราว 206 ก่อนคริสต์ศักราชถึงราว ค.ศ. 220 มีบันทึกของศตวรรษที่สามและสี่ระบุว่า ประเทศจีนเริ่มมีการปลูกต้นไม้ในกระถางเรียกว่า (Pun-Sai) ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นไม้ดอก เช่น เบญจมาศฯ ต่อมาไม้บันทึกกล่าวถึงการจัดสวนที่ประกอบด้วยหิน และต้นไม้ในภาชนะที่เรียกว่า “เฟินจิ่ง” (penjing) ตั้งแต่ช่วงราชวงศ์ถัง (ค.ศ. 618-906) ต่อมาเฟินจิ่งได้แพร่หลายออกไปยังประเทศญี่ปุ่นซึ่งที่ประเทศญี่ปุ่นนี้เองที่ไม้แคระได้ถูกเรียกขานกันในภาษาญี่ปุ่นว่า “บอนไซ” ข้อแตกต่างที่เห็นได้ชัดระหว่างเฟินจิ่งกับบอนไซ เฟินจิ่งจะเน้นการปลูกต้นไม้ขนาดเล็กหลายๆต้น เพื่อให้ได้ภูมิทัศน์สวยงาม ในขณะที่บอนไซจะเน้นการปลูกแบบต้นเดียว

รูปภาพ 2.1 ภูมิทัศน์ธรรมชาติของจีน

รูปภาพ 2.2 เฟินจิ่ง

การสร้างต้นไม้แคระ เข้ามาถึงญี่ปุ่นในราวศตวรรษที่ 13 ญี่ปุ่นได้รับวัฒนธรรมและศิลปะจากจีนจำนวนมาก การปลูกบอนไซในญี่ปุ่นช่วงแรกจะมีการปลูกเฉพาะในหมู่คนที่ร่ำรวยเท่านั้น เจ้าของมักปลูกบอนไซเอาไว้ภายนอกบ้าน แต่เมื่อมีงานเลี้ยงหรืองานฉลองบอนไซจะถูกนำเข้ามาจัดวางไว้ภายในอาคารเพื่อให้แขกในงานได้ชมความงามของบอนไซ ในช่วงศตวรรษที่ 17 และ 18 กระถางที่ใช้สำหรับปลูกบอนไซจะลึกกว่าที่ใช้ในปัจจุบันนี้มาก เมื่อศาสตร์ของบอนไซพัฒนาต่อมามีการลดตัดส่วนต่างๆของต้นไม้ลงจนกระทั่งเหลือเฉพาะส่วนที่จำเป็นเท่านั้น รวมทั้งพยายามลดขนาดและความลึกของกระถางลง ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของบอนไซญี่ปุ่นในปัจจุบันนี้ ในช่วงกลางศตวรรษที่ 19 ญี่ปุ่นเริ่มเปิดประเทศนักท่องเที่ยวเริ่มเดินทางเข้ามาสู่ประเทศญี่ปุ่นและสิ่งหนึ่งที่เป็นที่สร้างความประทับใจให้นักท่องเที่ยวได้อย่างมากก็คือต้นไม้ขนาดเล็กที่มองดูคล้ายไม้ใหญ่ถูกย่อส่วนลงอยู่ในกระถาง เรื่องราวของบอนไซกระจายไปอย่างรวดเร็วภายในระยะเวลาอันสั้น บอนไซได้มีการจัดแสดงขึ้นที่ กรุงเวียนนา กรุงปารีสและลอนดอน อย่างไรก็ตามนิทรรศการที่กรุงปารีส ในปี ค.ศ. 1900 เป็นการเปิดตัวบอนไซให้ทั่วโลกได้รู้จักกันอย่างแท้จริง

จากหลักฐานที่ได้มีการอ้างอิงนั้นการเลี้ยงบอนไซมีกำเนิดมาจากประเทศจีนเป็นพันปีมาแล้ว ในจีนเรียกว่า เฟินจิ่ง (penjing) แปลว่า ต้นไม้ในภาชนะรูปแบบแตกต่างกันเล็กน้อยเพราะแบบจีนปล่อยให้มีการเติบโตตามธรรมชาติมากกว่าแบบญี่ปุ่น ซึ่งการเลี้ยงบอนไซในญี่ปุ่นเกิดขึ้นเมื่อประมาณ 800 กว่าปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เนื่องจากประเทศญี่ปุ่นมีสภาพเป็นเกาะ มีพื้นที่จำกัด ชาวญี่ปุ่นมีความผูกพันกับธรรมชาติมาก เช่นภูเขา แม่น้ำลำธาร ทะเล และต้นไม้ ชาวญี่ปุ่นมีความพิถีพิถันรักการประดิษฐ์ตกแต่ง เห็นได้จากข้าวของเครื่องใช้และการจัดทำอาหารด้วยเหตุที่พื้นที่จำกัดชาวญี่ปุ่นจึงพยายามย่อส่วนต้นไม้ตามธรรมชาติมาไว้ในกระถางเพื่อดูแลชื่นชมในที่พักอาศัยจนบอนไซเป็นศิลปะแขนงหนึ่งของญี่ปุ่นและได้แพร่หลายไปทั่วโลก รวมทั้งบ้านเราด้วยซึ่งตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์พบว่าศิลปะนี้มีประวัติยาวนานพอควรผ่านชาวญี่ปุ่นนำมาเผยแพร่ตั้งแต่สมัยอยุธยาและต่อมาจึงเป็นที่นิยมมากในสมัยรัตนโกสินทร์

ตามตำราญี่ปุ่น“บอน” แปลว่าถาด“ไซ” แปลว่าสิ่งที่ปลูกหรือการปลูก ดังนั้นถ้าแปลรวมกัน คือสิ่งที่ปลูกในถาด ถึงลักษณะต่อไปนี้

1. บอนไซ เป็นต้นไม้ที่คนเราสร้างขึ้นจากการนำต้นไม้มาตัดแปลงให้เข้าลักษณะที่ต้องการ
2. ต้องเป็นต้นไม้ที่ปลูกในกระถาง
3. ต้องเป็นต้นไม้ขนาดเล็กที่ย่อส่วนมาจากต้นไม้ใหญ่ในธรรมชาติ
4. ต้องมีความงดงามตามสัดส่วน ให้ภาพต้นไม้ใหญ่ขนาดสมดุลกับกระถางที่ปลูก
5. อายุบอกคุณค่าไม่เล็ยงเก่าแก่มานานยิ่งมีคุณค่า
6. บอนไซแสดงให้เห็นศิลปะและจินตนาการของผู้ปลูก
7. บอนไซแสดงถึงความสามารถ ความมานะอดทน เพราะผู้ปลูกที่ต้องดูแลเอาใจใส่ตกแต่งกิ่ง ใบ ให้รักษารูปทรงงดงามได้ตลอดไป

บอนไซ คือการจำลองต้นไม้ให้เหมือนต้นไม้ใหญ่ที่เราพบเห็นตามธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็ป่า ต้นไม้ที่เอนลงมาจากหน้าผา ต้นไม้ที่มีพุ่มกิ่งละเอียดสวยงามให้สามารถปลูกในกระถางขนาดเล็กที่เป็นกระถางสำหรับปลูกบอนไซเท่านั้น ไม้บอนไซเป็นไม้ที่ต้องตัดแต่งและจำกัดขนาดลำต้นกิ่งก้าน และพุ่มใบให้เป็นรูปทรงต่างๆ เลียนแบบธรรมชาติและออกดอกตามสภาพปกติที่เคยออก บอนไซที่ดีต้องเหมือนหรือใกล้เคียงธรรมชาติมากที่สุด ความรู้สึกจากประสบการณ์ที่เกิดความประทับใจในรูปทรงของต้นไม้ ที่พบเห็นผ่านมาในอดีต แล้วถ่ายทอดรูปแบบอารมณ์และความรู้สึกนั้น ผ่านออกมาทางการจัดแต่งบังคับต้นไม้ที่ปลูกให้เป็นไปตามต้องการของผู้ปลูก รูปทรงต่างๆของต้นบอนไซนั้นมักถูกจำลองมาจากธรรมชาติ มีบ้างที่รูปแบบของบอนไซจะถูกคิดค้นขึ้นเองซึ่งมักเป็นงานศิลปะ

รูปภาพ 2,3,4 ต้นบอนไซเปรียบเทียบกับต้นไม้ที่มีอยู่ในธรรมชาติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2. ชนิดของไม้ที่นำมาทำบอนไซ

1) ไม้ไม่ผลัดใบ

ต้นไม้นี้จะมีใบเขียวสดตลอดปี นิยมปลูกเพื่อใช้ในการตกแต่ง ตั้งโชว์ประดับสถานที่ ให้เกิดจุดเด่นไม้ประเภทนี้ได้แก่สนดัดญี่ปุ่น สนเข็ม ตะโก ชา ซ้อ ไทร มะสัง มะขาม ฯลฯ

2) ไม้ผลัดใบ ไม้ประเภทนี้แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

- ไม้ที่ใบมีสีแดงในฤดูใบไม้ร่วง ไม้ประเภทนี้ ในช่วงแตกตาจนถึงปลายฤดูร้อน จะมีสีเขียว ตามปกติและเปลี่ยนเป็นสีแดง และหลังในฤดูใบไม้ร่วง ทำให้เกิดสีสันสวยงามแปลกออกไปไม้ประเภทนี้ ได้แก่เมเปิ้ล โอค บีช ไมเดนแอร์แวกซ์ทรี เซลโควา ฯลฯ
- ไม้ดอก ดอกที่ผลิบานช่วยแต่งแต้มสีสันต้นไม้ให้ดูสดชื่นมีชีวิตชีวาประเภทนี้ ได้แก่ เซอร์รี่ แอปเปิ้ลป่า แมกโนเลีย แด้ฮวย วินเทอร์จินนิน ทางนกกยูง เฟื่องฟ้า ฯลฯ
- ไม้ผล ได้แก่ พลับจัน แพร่ เกาลัด ฮอลลี ไอติเซีย ส้มมือ จันทรแดง ทับบิมหนู ลูกจันทร

2.3. พันธุ์ไม้บอนไซที่นิยมในประเทศไทย

ในประเทศไทยมีพันธุ์ไม้มากมายที่สามารถนำมาทำเป็นบอนไซได้

- พันธุ์ไม้ในประเทศไทย ที่นิยมใช้ปลูกและพบเห็นในการประกวดกันมาก ได้แก่ ชาฮกเกี้ยน ต้นสน ต้นไทร ต้นตะโก ต้นเอมมะสังข์ ซ้อย ต้นโมก มะขาม ทับบิม ตะแบก กระทุ้ม เข็มป่าอรพิม
- พันธุ์ไม้ต่างประเทศ ที่นำมาทำเป็นบอนไซสำหรับประกวด ได้แก่ ชาฮกเกี้ยน สนใบพาย สนจูนิเปอร์ เมเปิ้ล ต้นหวาย

รูปภาพ 2.5 ต้นซ้อย

รูปภาพ 2.6 ไทร - *Ficus benjamina* Linn.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปภาพ 2.7 มะสัง - *Feroniella lucida* Swingle.

รูปภาพ 2.8 โมกบ้าน - *Wriifhtia religiosa* Benth

รูปภาพ 2.9 มะขามเทศ - *Pithecellobium dulce* Benth.

รูปภาพ 2.10 มะขาม - *Tamarindus indica* Linn

สรุปได้ว่าต้นไม้มากทุกชนิดที่มีใบเล็กและเป็นไม้ยืนต้นสามารถนำมาทำเป็นบอนไซได้ทั้งสิ้นพันธุ์ไม้มากทุกชนิดล้วนมีบุคลลิกลักษณะเฉพาะตัวขึ้นอยู่กับความชอบและการตัดสินใจของผู้ปลูกด้วยชนิดของต้นไม้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4. ประเภทรูปทรงของต้นบอนไซ

2.4.1. ประเภททรงต้น

1) บอนไซตรง / จิ้งคัง (Formal Upright Style / Chokkan)

ลำต้นจะมีลักษณะตรง เป็นแนวตั้ง ลำต้นตั้งตรงทำมุม 90 องศากับแนวตั้ง (เป็นมุมฉาก) กิ่งและใบของด้านซ้ายและด้านขวาแทบจะเท่ากัน โคนต้นจะมีขนาดลำต้นใหญ่ที่สุด และยอดจะมีขนาดเล็กที่สุด สำหรับกิ่งแรก(กิ่งด้านล่างสุด)จะมีขนาดใหญ่ที่สุดไล่ระดับขึ้นไป ส่วนรากจะโผล่ขึ้นมาบนพื้นดินเล็กน้อยเพื่อโชว์รากที่แข็งแรง ให้ความรู้สึกมั่นคง สง่า และมีภูมิฐานโดยรวมแล้วจะมีลักษณะเป็นสามเหลี่ยมรูปกรวยคว่ำ บางท่านนิยมตัดกิ่งให้ขนานกับระนาบของพื้น บางท่านนิยมตัดกิ่งให้ลู่ลงเล็กน้อยเพื่อให้ดูเหมือนต้นไม้ที่มีอายุมาก

รูปภาพ 2.11 Formal Upright Style

2) บอนไซเอี้ยว / โมโยกิ (Informal Upright Style / Moyogi)

มีลำต้นไม่ตรงเท่าแบบแรก อาจเอียงเอนเล็กน้อย กิ่งและใบทั้งสองข้างอาจไม่เท่ากันด้านใดด้านหนึ่งจะเยอะกว่า ดูเป็นธรรมชาติโดยธรรมชาติ บอนไซที่เลี้ยงไว้มักจะเอนไปด้านใดด้านหนึ่งซึ่งเหมาะที่จะนำมาทำเป็นสนไต้ไม้เอี้ยว เมื่อมองจากยอดลงไปหาโคนยอดจะเอนมาด้านหน้าเล็กน้อย

รูปภาพ 2.12 Informal Upright Style

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3) บอนไซรูปทรงลำต้นคู่ / โซกัน (Twin Trunk Style / Sokan)

มีลำต้นมากกว่า 1 ลำต้น อาจมาจากต้นเดียวกัน หรือมี 2 ต้นก็ได้ ตัดแต่งให้มีขนาดและความสูงที่ลงตัว ให้ได้สมดุล กลายเป็นรูปทรงที่สวยงามบอนไซโคนคู่อาจมีความสูงเท่ากัน หรือต่างกันก็ได้ ที่มีจะนิยมคือ ความสูงของทั้งสองไม่เท่ากัน โดยที่ให้ต้นที่เล็กกว่าเอนออกไปมากกว่าต้นที่โตกว่า

รูปภาพ 2.13 Twin Trunk Style

2.4.2. ประเภทไม้ทรงต้น

1) บอนไซเกาะหิน / เซกิ-โจจู (Roots over Rock Style / Seki-Joju)

เป็นบอนไซที่ปลูกอยู่บนหิน จะสามารถเห็นรากเลื้อยพันอยู่บนหินได้ชัดเจน บอนไซประเภทนี้ต้องใช้เวลามาก การรอให้รากเจริญเติบโตและเกาะหินนั้นอาจใช้เวลาหลายปี รากที่อยู่เหนือดินจะซอนไซลงมาตามก้อนหินแล้วลงไปเป็นดินเพื่อหาแร่ธาตุและสารอาหาร

รูปภาพ 2.14 Roots over Rock Style

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับครูเชิง ินเพื่อการรทกษาเท่านั้น อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) บอนไซตกกระถาง / ฮัง-เคงไก (Semi-Cascade Style / Han-Kengai)
 เป็นบอนไซที่มียอดอยู่นอกกระถาง แต่ไม่ถึงกับไปไกล ยอดจะอยู่เหนือระดับของขอบกระถาง
 ปลายยอดมักเอนขึ้น 45 องศาจากแนวระดับมีลักษณะคล้ายรูปแบบบอนไซเอน แต่ว่าเอนมากกว่า

รูปภาพ 2.15 Semi-Cascade Style

3) บอนไซเอน / ชะคัง (Slanting Style / Shakan)
 บอนไซเอนจะมีลักษณะ"ตรงข้าม"กับบอนไซตรง คือ มีต้นที่เอียงประมาณ 60-80 องศา มีทั้ง
 เอนไปด้านซ้ายและขวา ซึ่งอาจจะเอนไปด้านหน้าหรือด้านหลังขึ้นอยู่กับมุมมอง การปลูกบอนไซรูป
 แบบนี้ มักจะให้กิ่งอยู่เพียงด้านเดียวเหมือนไม้ที่อยู่บนหน้าผาที่มีลมแรง โดยรวมแล้วบอนไซสไตล์นี้
 จะให้ความรู้สึกถึงการดำรงชีวิตให้อยู่รอดในสภาพแวดล้อมไม่อำนวย

รูปภาพ 2.16 Slanting Style

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4) บอนไซกลุ่มกอ / โฮคิตะจิ (Broom Style / Hokidachi)

บอนไซจะมีลักษณะเป็นพุ่มเหมือนไม้กวาดไม้ที่นำมาปลูกเป็นบอนไซพันธุ์นี้ควรเป็นไม้ที่แตกแขนงมาก ลักษณะลำต้นจะตั้งตรงขึ้นคล้ายไม้ตรง แต่มีขนาดโตและสั้น มีกิ่งและแขนงแตกออกโดยรอบใบแตกออกเป็นรูปครึ่งวงกลม

รูปภาพ 2.17 Broom Style

5) บอนไซป่ารกเดี่ยว / คะมุตะจิ (Clump Style / Kabudachi)

บอนไซรูปทรงหลายโคนนี้จะเหมือนแบบลำต้นคู่ แต่มีลำต้นมากกว่า 2 ต้น ต้นทั้งหมดเติบโตมาจากโคนเดียวกัน

รูปภาพ 2.18 Clump Style

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6) บอนไซสวนป่า / โยเซะ-เว (Group Planting Style / Yose-Ue)

บอนไซรูปทรงนี้ จะเน้นเป็นแบบจำลองของป่าเป็นส่วนใหญ่ หลายลำต้น มาจากหลายต้น ข้อแตกต่างของรูปทรงนี้กับรูปทรงด้านบน คือ รูปทรงนี้มีบอนไซหลายต้นและหลายลำต้น แต่รูปทรงด้านบนจะมีต้นเดียวแต่หลายลำต้น

รูปภาพ 2.19 Group Planting Style

2.5. การปลูกและการดูแลรักษาบอนไซ

การหาต้นตอ

หากจะเลี้ยงบอนไซด้วยฝีมือเรานั้น ต้องเริ่มตั้งแต่เพาะเมล็ดไม้หรือไปขุดต้นตอที่มีอายุ 5-6 เดือนจากป่า หรือจะซื้อตอที่เขาขุดมาขายตามตลาดพันธุ์ไม้ก็ได้วิธีการเพาะเมล็ดเองนับเป็นวิธีที่สร้างบอนไซได้สวยงามที่สุดแต่ต้องเสียเวลานาน เพราะกว่าเมล็ดจะงอกก็ใช้เวลาเกือบเดือน เมื่อต้นที่งอกจากเมล็ดอายุได้ 2 เดือนก็นำมาปลูกลงกระถางพอตั้งตัวได้ก็เริ่มให้ปุ๋ย ช่วงเลี้ยงต้นตอใส่ปุ๋ย 16-16-16 หรือออสโมโค้ทก็ได้เพื่อให้ต้นตอโตเร็วพอต้นตออายุประมาณ 5-6 เดือนก็เริ่มจำกัดเรื่องปุ๋ยและน้ำเพื่อไม่ให้ต้นตอโตเร็วเกินไป เมื่อได้ต้นตอมาแล้วไม่ว่าจะวิธีใดก็ตาม ตัดยอดออกให้เหลือตอสูงประมาณ 1 ฟุต ตัดแผลให้ตรงอย่าให้เบี้ยวหรือเฉียง แล้วรอให้แตกกิ่งใหม่

รูปภาพ 2.20 ไม้ตอสำเร็จรูป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปภาพ 2.21 ไม้ตอที่ถูกตัดกิ่งในระยะแรกมีขายตามท้องตลาด

การดูแลรักษาบอนไซให้มีระบบรากที่ดี และมีโครงสร้างของต้นที่สมบูรณ์นั้น ไม่ต่างจากการดูแลไม้กระถาง ประกอบด้วย 3 ปัจจัยหลักๆ คือ

1. รดน้ำวันละ 2 ครั้ง
2. รับแดดวันละ 4 ชั่วโมง
3. ใส่ปุ๋ยเดือนละ 1 ครั้ง

นอกเหนือจากการดูแลเบื้องต้นที่ได้กล่าวมานั้น สิ่งสำคัญในการปลูกเลี้ยงบอนไซให้สวย คือ การปรับทิศทางของกิ่งโดยใช้ลวดม้วนกิ่ง และตัดไปตามรูปแบบที่ต้องการ กิ่งที่ตัดไว้จะอยู่ตัวเมื่อเอาลวดออก ก็จะได้บอนไซที่มีรูปทรงตามที่ต้องการ การปลูกและตกแต่งเครื่องมือเฉพาะงานบอนไซเป็นสิ่งที่สำคัญในการสร้างไม้โดยเฉพาะคีมปากนกแก้ว คีมปากท้อเรือ คีมตัดลวด เป็นเครื่องมือที่สำคัญ และจำเป็นในการใช้ปลูกและตกแต่งบอนไซ

รูปภาพ 2.22 อุปกรณ์ตัดแต่ง

คีมปากนกแก้ว ใช้สำหรับตัดแต่งเก็บแผลต้นไม้ทำให้เปลือกไม้หุ้มแผลได้ ออกแบบมาเพื่องานบอนไซโดยเฉพาะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปภาพ 2.23 คีมปากนกแก้ว

รูปภาพ 2.24 กรรไกรตัดลวด

รูปภาพ 2.25 กรรไกรตัดแต่งกิ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปภาพ 2.26 คีมตัดราก

รูปภาพ 2.27 คีมท่อน้ำ

ยาทาแผล

ใช้สำหรับทาปิดแผลต้นไม้จากการตัดแต่งหรือรอบแผลเดิมของต้นไม้คุณสมบัติ รักษา-ป้องกัน
แผลต้นไม้จากเชื้อราต่างๆ, ป้องกันน้ำ, แผลต้นไม้เดินหุ้มไวร์รักษาเนื้อไม้

รูปภาพ 2.28 ยาทาแผล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลวดตัดบอนไซ

ลวดบอนไซนั้นจะมีอยู่ 2 ชนิดได้แก่ลวดที่เป็นทองและและอลูมิเนียมและลวดอลูมิเนียมก็ยังแบ่งออกเป็น 2 แบบ มีทั้งแบบสีโลหะธรรมชาติและอโนไดซ์ ส่วนใหญ่มักจะใช้ลวดอลูมิเนียมในการตัดเพราะอ่อนและง่ายต่อการตัดและตัดแต่ง ลวดอลูมิเนียมจึงเหมาะกับมือใหม่ เพราะสามารถทำได้ไม่ยากนักและสามารถนำมาใช้ใหม่ได้อีกหลังตัดต้นเดิมเสร็จแล้วการนำลวดกลับมาใช้ใหม่นั้นเมื่อคลายออกจะมอดใหม่ อาจจะทำให้เกิดความเสียหายกับกิ่งของบอนไซต้นเดิม ส่วนมากจะตัดลวดทิ้งเลย

1. ลวดได้หวัน มีขนาดตั้งแต่ #1, #1.5, #2, #2.5, #3, #3.5, #4, #4.5, #5
2. ลวดญี่ปุ่น มีขนาดตั้งแต่ #1, #1.2, #1.5, #2, #2.5, #3, #3.5, #4, #4.5, #5

ความแตกต่างระหว่างลวดได้หวันกับลวดญี่ปุ่นลวดญี่ปุ่นจะมีความนิ่ม ดัดง่ายกว่าลวดได้หวันและสามารถนำกลับมาใช้ได้ใหม่ได้

รูปภาพ 2.29 ลวดตัด

รูปภาพ 2.30 ลวดตัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.6. การตกแต่งบอนไซ

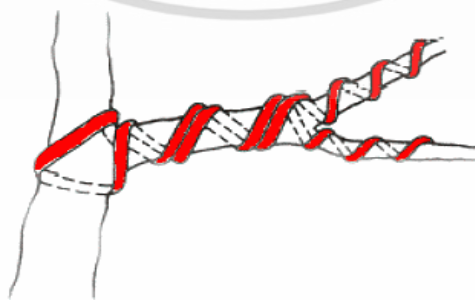
1) การตัดและตัดแต่งของกิ่งบอนไซที่จะตัดแต่งกิ่งของบอนไซให้สวยงามนั้นสามารถทำได้ด้วยการที่นำลวดเส้นเล็กๆมาตัดและตามไว้หากต้นไม้มีกิ่งไหนที่งอกออกมาแล้วแลดูไม่งามก็ใช้อุปกรณ์ตัดทิ้งแล้วรอกิ่งงอกใหม่การตัดนั้นทำได้ตามความต้องการและพึงพอใจของผู้เลี้ยง ทั้งนี้ 3-4 เดือน จะได้รูปทรงตามที่ตัดจากนั้นจึงแกะลวดออกการพันลวดทำให้ผู้สร้างไม้บอนไซสามารถควบคุมการสร้างลำต้นและกิ่งก้านของไม้บอนไซได้เป็นอย่างดีตามต้องการ

รูปภาพ 2.31 การพันลวดกิ่งเดียวคือ ทำมุม 45° กับแนวของกิ่งที่จะพัน

รูปภาพ 2.32 การพันลวดสำหรับกิ่งสองกิ่ง คือ พันลำต้นหนึ่งรอบก่อนจะพันไปยังกิ่งที่สอง

รูปภาพ 2.33 หากไม่สามารถใช้กิ่งสองกิ่งได้ให้พันรอบต้นอย่างน้อย 2 รอบก่อนเริ่มพันกิ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) การตกแต่งรากของบอนไซ การตกแต่งรากบอนไซสามารถที่จะตัดแต่งได้ตามที่เราชื่นชอบ และหากตรงไหนมีรากนั้นงอกออกมาไม่น่าดูสามารถใช้อุปกรณ์ตัดทั้งตัดทิ้งได้ทันทีจากนั้นจึงเปลี่ยนใส่กระถางใหม่และลงพร้อมๆกับดินที่เตรียมไว้ซึ่งเวลาที่เหมาะสมที่สุดนั้นคือเวลาที่เปลี่ยนกระถางใหม่เพราะจะได้ไม่เสียเวลาไปกับการรื้อออกมาให้เกิดการเสียรูปทรงของต้นบอนไซ

รูปภาพ 2.34 การตกแต่งราก

3) การเปลี่ยนกระถาง

การเปลี่ยนดินที่ปลูกและตัดเล็มรากให้น้อยลงแต่ต้องเหมาะสมกับขนาดต้น ตามภาพจะเห็นว่าเมื่อเลี้ยงไว้นานๆ จะมีแต่รากเต็มกระถาง ดินแทบไม่มีเลย บอนไซจึงขาดอาหารและแร่ธาตุในดิน แถมยังขาดดินที่ทำหน้าที่อุ้มน้ำเก็บความชื้นไว้ให้อีกด้วย ถ้าวางเต็มขนาดนี้ก็เป็นห่วง ต้องรีบเปลี่ยนทันที ถ้าสังเกตจะเห็นว่าต้นบอนไซของเรามันไม่สวยสดใส ใบซีด บ่อยครั้งเหี่ยวเฉาตีไม่ตีอาจถึงขั้นการตัดเล็มรากควรระวังอย่าให้รากช้ำมาก ควรฉีดพรมน้ำไว้อย่าให้รากแห้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนเวลาหรับการเชิงงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่ข้อมูลนี้ไปยังผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเลี้ยงบอนไซให้สวยงามและไม่ให้มีขนาดที่โตต้องปลูกในกระถางซึ่งจะสามารถกำหนดขนาดของต้นไม้ให้ใหญ่จนเกินไปได้ในช่วงเวลาของการปลูกบอนไซในระยะแรกนั้นจะใส่ในกระถางหรือภาชนะที่มีความกว้างที่พอดีไม่เล็กจนเกินไปเพื่อให้ต้นไม้ได้ปรับในการเติบโตในพื้นที่จำกัดเรียกว่า“กระถางปลูก”การปลูกในกระถางจำเป็นต้องเปลี่ยนดินทุก 2-3 ปี เพื่อให้ต้นไม้ได้รับสารอาหารที่เพียงพอกับความต้องการอยู่เสมอๆเมื่อผ่านระยะเวลาในการเลี้ยงดูและตัดกิ่งก้านจนได้ตามความต้องการพอได้รากที่สมบูรณ์และสวยงามแล้วจะต้องนำขึ้นจากกระถางปลูกมาปลูกต่อในกระถางที่เล็กลงตามขนาดสัดส่วนความสมดุลและลงตัวกับรูปทรงของต้นไม้เรียกว่า”กระถางจบ”

รูปภาพเปรียบเทียบไม้ต่อนสนจูนิเปอร์ ITOIGAWA SHIMPAKU ที่ใช้ระยะเวลา 4 ปีจนเป็นไม้จบ

รูปภาพ 2.35 ITOIGAWA SHIMPAKU

การปลูกบอนไซให้ได้รูปทรงตามความต้องการของผู้ปลูกไมใช่ 2-3 วัน จะเสร็จสมบูรณ์บอนไซแต่ละต้นใช้ระยะเวลาในการตกแต่งเลี้ยงดูค่อนข้างนานเริ่มต้นตั้งแต่1ปีหรือบางต้นนานถึง10ปีพอได้ตามแบบที่ต้องการแล้วนั้นจะเรียกว่า“ไม้จบ”คือสิ้นสุดการตัดแต่งแล้วถ้าหลังจากนี้มีกิ่งก้านที่งอกเต็มโตขึ้นมาใหม่ต้องคอยตัดแต่งอยู่เรื่อยๆแต่หากผู้ปลูกมีความพึงพอใจและต้องการจะให้กิ่งก้านที่งอกเต็มโตขึ้นมาใหม่นั้นสร้างรูปทรงเพิ่มเติมอาจจะเลี้ยงตรงส่วนนั้นเพื่อเปลี่ยนดีไซน์ก็สามารถทำได้เช่นกันเพราะบอนไซเป็นงานศิลปะชนิดเดียวที่กระทำกับสิ่งมีชีวิตและสามารถตัดแต่งได้ไม่รู้จบ

สรุปได้ว่ากระถางที่ใช้ในการปลูกบอนไซนั้นจะมีทั้งกระถางปลูกและกระถางจบการเลือกกระถางจบให้มีความสมดุลและลงตัวผู้เลี้ยงจะคำนึงถึงรูปทรงต้นไม้ที่มีอยู่นั้นเป็นหลักเพื่อหารูปทรงกระถางที่มีความลงตัวกับต้นไม้ซึ่งกระถางจบนั้นมีขนาดและรูปทรงมากมายและมีการตกแต่งกระถางด้วยสีเคลือบและลวดลาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.7. ปัจจัยที่ทำให้ไม้แคระ

ต้นไม้ตามธรรมชาติจะเจริญเติบโตได้ดีนั้นขึ้นอยู่กับรากซึ่งเปรียบเสมือนท่อลำเลียงทำหน้าที่ทำอาหารส่งไปเลี้ยงลำต้นกิ่งและใบตลอดจนดอกและผลส่วนใต้ดินจำเป็นต้องได้รับการดูแลเช่นเดียวกับการดูแลชั้นขมส่วนบนดินคือลำต้นรูปทรงกิ่งก้านสาขาความสัมพันธ์ของทั้งสองส่วนที่กล่าวเกี่ยวข้องกันโดยตรงคือถ้ารากเจริญแข็งแรงดีก็จะสามารถหาอาหารได้มารากก็ต้องงอกยาวออกไปหาอาหารได้เพียงพอแก่ความต้องการของต้นไม้แต่บอนไซเป็นศิลปะที่มนุษย์สร้างสรรค์ปั้นแต่งให้แคระแกรนฝืนธรรมชาติจึงต้องใช้วิธีบังคับการบังคับต้นไม้ให้เจริญเติบโตอยู่ในสภาพที่ต้องการจึงต้องพิจารณาจากปัจจัยต่อไปนี้

กระถาง

ดินรากกระถางที่ใช้ใส่บอนไซที่นิยมกันและถือเป็นรูปแบบคือเป็นกระถางต้นแบบคล้ายลาดตรกับคำปฏิญาณว่าบอนไซซึ่งแปลว่าลาดส่วนรูปแบบนั้นอาจจะเป็นสีเหลี่ยมกลมรูปไข่ขนาดเล็กละเอียดตามความเหมาะสมของไม้บอนไซเมื่อกระถางเล็กพื้นที่จำกัดดินที่บรรจุในกระถางมีปริมาณน้อยความจุของกระถางจึงสัมพันธ์กับปริมาณของดินและรากของต้นไม้ที่ปลูกก่อนปลูกจึงต้องประมาณให้ได้สมส่วนกันคือให้ได้ปริมาณพอเพียงที่รากจะหาอาหารได้พอที่จะอยู่ได้ไม่มากเกินไปจนไม้เติบโตงอกงามเกินไปหรือน้อยเกินไปจนต้นไม้ขาดอาหารไม่จึงถูกบังคับให้ต้นแคระแกรนได้อย่างคงที่ดังนั้นเมื่อปลูกไว้นานๆจนรากกินดินไปเกือบหมดก็จำเป็นต้องเปลี่ยนกระถางเปลี่ยนดินตัดเล็มรากให้น้อยลง

การตัดแต่ง

การตัดแต่งบอนไซเป็นการบังคับมิให้ต้นไม้โตเกินไปและป้องกันมิให้เกิดการผิวดัดส่วนการดูแลตัดเล็มกิ่งใบจึงต้องกระทำอยู่เสมอ

การรดน้ำ

การให้น้ำบอนไซจะต้องรดน้ำบอนไซทุกวันและควบคุมปริมาณน้ำที่ใช้รดแต่ละกระถางให้พอเหมาะ เพราะการวางกระถางบอนไซต้องอยู่ในที่โล่งเพื่อรับแสงแดดอย่างพอเพียงมีลมอากาศถ่ายเทอย่างดีดังนั้นเมื่อไม้ตากแดดตากลมตลอดวันดินในกระถางก็จะแห้งเร็วการให้น้ำมากเกินไปก็จะทำให้บอนไซโตเร็วหรือดินอาจแฉะเกินไปทำให้รากเน่าได้แต่ถ้าขาดน้ำบอนไซก็จะเหี่ยวเฉาและตายในที่สุด

แสงแดด

บอนไซที่ปลูกจนอยู่ตัวแล้วควรตั้งไว้ในที่ๆแสงแดดส่องได้ตลอดวันแสงแดดช่วยเจริญเติบโตของต้นไม้ก็จริงแต่ในเวลาเดียวกันก็ช่วยบังคับมิให้สูงเร็วเกินไปและทั้งจะเป็นการช่วยให้ลำต้นแข็งแรงใบเขียวจัดและขนาดใบจะเล็กลงควรทำชั้นสำหรับวางโดยให้ความสูงของแต่ละชั้นลดหลั่นกันไปหรือมีแท่นรองสูงพอประมาณจะเป็นการสะดวกต่อการดูแลตรวจตราต้นไม้แต่ละต้นได้ทั่วถึงและยังทำให้ไม้ดูเด่นสวยงามอีกด้วยต้นไม้ที่อยู่ในที่ร่มมากย่อมสูงชะลูดทำให้รูปลักษณะบอนไซเสียไป

ลม

ควรตั้งบอนไซไว้ในที่ๆมีลมโกรกอยู่เสมอจะสังเกตได้ว่าต้นไม้ที่ขึ้นอยู่บนเขาและริมฝั่งทะเลยืนต้นลมแรงต้นไม้เหล่านี้มักไม่ใคร่สูงและมีรูปทรงผิดธรรมชาติฉะนั้นลมจึงช่วยควบคุมให้บอนไซไม่ให้โตเกินไปแต่การที่มีลมโกรกอยู่ตลอดเวลาจะทำให้ดินแห้งเร็วจึงต้องคอยสังเกตและแก้ปัญหาด้วยการพรมน้ำให้เมื่อเห็นว่าหน้าดินเริ่มแห้ง

วัตถุประสงค์ของสมาคมบอนไซไทย

- เพื่อส่งเสริมการเพาะเลี้ยงบอนไซตามหลัก และวิธีการที่ถูกต้องแก่ทุกคน และผู้สนใจตลอดให้ความรู้ คำปรึกษาแนะนำแนวทางการเพาะเลี้ยงบำรุงรักษาไม้บอนไซอย่างถูกวิธี
- เพื่อเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนและรวบรวมความรู้ ข่าวสาร ตลอดจนวิธีการใหม่ๆ ในวงการบอนไซทั้งในประเทศและต่างประเทศแก่ทุกคนและผู้สนใจทั่วไป

วิสัยทัศน์ของสมาคมกลุ่มพัฒนาอย่างยั่งยืนบนพื้นฐานความเป็นประโยชน์

- การได้มีมิตรภาพที่ดีและให้ความเคารพความ เป็นปัจเจกบุคคลเสมอกันในสมาคม มีการส่งเสริมแบ่งปันความรู้กันในชมรมรวมไปถึงการเปิดรับสมาชิก และแบ่งปันความรู้ให้กับผู้ที่รักการเพาะเลี้ยงบอนไซทั่วไปอย่างต่อเนื่อง
- การได้มีผลงานที่เป็นรูปธรรมชมรมบอนไซไทยมีเป้าหมายถึงการที่สมาชิกในชมรมสามารถสร้างผลงานที่มีคุณภาพได้ด้วยตนเองได้ทุกคน และเล็งเห็นว่าการเพาะเลี้ยงบอนไซควรเป็นกิจกรรมที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มในตัวเองและมีความเป็นประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจได้ยาวนาน

หลักเกณฑ์ในการให้คะแนนบอนไซ

ปี พ.ศ.2542คณะกรรมการของสมาคมฯหลายท่านได้ประชุมหารือกันเพื่อค้นหาวิธีหรือข้อกำหนดในการที่จะนำมาเป็นบรรทัดฐานในการพิจารณาให้คะแนนต้นบอนไซในการประกวด ประชุมกันอยู่หลายครั้งก็พอจะสรุปกฎกติกาต่างๆออกมาใช้ และกฎกติกาต่างๆนั้นเกิดจากประสบการณ์ในการเพาะเลี้ยงบอนไซของคณะกรรมการทุกๆท่าน

หลักเกณฑ์ในการตัดสินฉบับนี้ได้เริ่มใช้อย่างเป็นทางการตั้งแต่งานประกวดบอนไซที่สวนหลวง ร.9 ในเดือนธันวาคม 2542 จนถึงเดือนธันวาคม 2544 หลังจากงานสวนหลวง ร.9 ปี 2544 ท่านนายกสมาคมฯ โดยคุณมนตรีสุขเสริมส่งชัยได้เดินทางไปประชุมการจัดงานประกวดบอนไซของสมาคมเอเชียแปซิฟิกที่ประเทศมาเลเซีย อินโดนีเซียและฟิลิปปินส์สรุปความได้ว่าประเทศไทยคงต้องเป็นเจ้าภาพในการประกวดบอนไซของภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก ในอนาคต นายกสมาคมฯจึงดำริให้นำหลักเกณฑ์ในการตัดสินของนานาชาติหรือของเอเชียแปซิฟิกมาศึกษาเปรียบเทียบและเรียบเรียงใหม่ ได้ใช้เป็นแบบฟอร์มในการตัดสินการประกวดบอนไซของสมาคมฯ ตั้งแต่พ.ศ. 2544 จนถึงปัจจุบัน แบบฟอร์มของทั้ง 2 ฉบับ เกิดจากพื้นฐานเดียวกันและมีความใกล้เคียงกัน แต่แบบฟอร์มฉบับ พ.ศ. 2542 จะไม่มีรายละเอียดเจาะลึก ในการให้คะแนนข้อดีและข้อด้อยของส่วนประกอบของไม้

หลักเกณฑ์ในการตัดสินของสมาคมผู้เพาะเลี้ยงบอนไซไทยฉบับปี 2542

สมาคมผู้เพาะเลี้ยงบอนไซไทย

Thai Bonsai Growers Association

ใบให้คะแนน

ความสูงไม่เกิน _____ ซม. สัตยลักษณ์ A _____ ประเภท _____

กรรมการ 1 2 3 4 5

คะแนน	1 ความสวยงามของฐานรากและราก (ให้พิจารณาถึงพันธุ์ไม้แต่ละชนิดด้วย)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
30	มีต้นราก โคจรอบและเกาะแต่กระจายของรากหรือต้นรากแผ่ โคจรอบโคนต้นอย่างสวยงาม										
25	มีต้นราก โคจรอบและเกาะแต่กระจายของรากหรือต้นราก โคจรอบโคนพอใช้ได้										
20	มีต้นรากแต่เกาะแต่กระจายของรากหรือต้นรากขาดหายไปบางส่วน โดยเฉพาะด้านหลัง										
15	มีต้นรากแต่เกาะแต่กระจายของรากหรือต้นรากขาดหายไปบางส่วน โดยเฉพาะด้านหน้า										
10	มีต้นรากบางส่วนเกาะแต่กระจายของรากมีน้อย										

คะแนน	2 ภาพโดยรวม (ความสง่างาม ความประทับใจ)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
30	รูปทรงสวยงาม ได้สัดส่วนดีมาก มีความสมดุลจากโคนถึงยอดดีมาก										
25	รูปทรงสวยงาม ได้สัดส่วนดี มีความสมดุลจากโคนถึงยอดดี										
20	รูปทรงสวยงาม ได้สัดส่วนพอใช้ มีความสมดุลจากโคนถึงยอดพอใช้										

คะแนน	3 ความสวยงาม ความสมดุลของกิ่งและรายละเอียด	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
30	ตำแหน่งดี ขนาดเหมาะสม รายละเอียดดี										
25	ตำแหน่งดี ขนาดเหมาะสม รายละเอียดไม่ดี										
20	ตำแหน่งดี ขนาดไม่เหมาะสม รายละเอียดดี										
15	ตำแหน่งดี ขนาดไม่เหมาะสม รายละเอียดไม่ดี										
12	ตำแหน่งไม่ดี ขนาดเหมาะสม รายละเอียดดี										
10	ตำแหน่งไม่ดี ขนาดเหมาะสม รายละเอียดไม่ดี										
5	ตำแหน่งไม่ดี ขนาดไม่เหมาะสม รายละเอียดดี										
0	ตำแหน่งไม่ดี ขนาดไม่เหมาะสม รายละเอียดไม่ดี										

คะแนน	4 องค์ประกอบและเครื่องมือ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
10	ขนาดและตำแหน่ง การปลูกต้นไม้ต้องสมดุลกับกระถาง รวมถึงความสะอาดของหน้าดิน										
8	ขนาดของกระถางเหมาะสมกับต้นไม้แต่การวางตำแหน่งของต้นไม้ไม่เหมาะสม										
5	ขนาดของกระถางไม่เหมาะสม										

ลงชื่อ _____

วัน/เดือน/ปี _____

หมายเลข	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
รวมคะแนน										

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กติกาในการประกวดบอนไซที่จัดขึ้นในแต่ละที่ มีเกณฑ์ที่มาตรฐาน โดยอิงเกณฑ์ของ สมาคมบอนไซแห่งประเทศไทยเป็นหลักเพื่อให้ได้มาตรฐาน

การตัดสิน ยังแบ่งออกเป็น 3 รอบดังนี้

1. รอบแรกหรือรอบคัดเลือก ใช้กรรมการ 5-7 ท่าน เดินพิจารณาเลือกต้นไม้ที่มีลักษณะ และรูปแบบการสร้างหรือเพาะเลี้ยงที่ดี สามารถไปแข่งกับไม้ต้นอื่นๆในรอบสองได้ กรรมการสามารถเลือกก็ได้ เมื่อรวมคะแนนอาจจะตัดกันที่คะแนน 4 หรือ 5 หรือ 7 ท่านที่จะได้เข้ารอบ 2

2. รอบสอง กรรมการจะเดินคัดเลือก ต้นไม้ตามแบบฟอร์มในใบให้คะแนน เมื่อเจ้าหน้าที่ รวมคะแนนเสร็จก็จะนำไปจัดอันดับ 1-30 ต้นที่มีคะแนนสูงสุด 1-5 ต้นทั้งสองประเภทจะได้เข้าไปชิงตำแหน่งยอดเยี่ยม ส่วนไม้ที่ได้คะแนนรองลงไปก็จะเป็นไม้ที่ได้รางวัลบอนไซมาตรฐาน

3. รอบสาม รอบชิงตำแหน่งยอดเยี่ยมของทั้งสองประเภท กรรมการจะใช้แบบฟอร์มเดิม โดยจะต้องพิจารณาให้กันอย่างละเอียดอีกครั้ง

หมายเหตุ: ในการเดินตัดสินกันในแต่ละรอบ ทางสมาคมฯไม่อนุญาตให้กรรมการปรึกษาหารือกันเกี่ยวกับการให้คะแนนต้นไม้เป็นอันขาด ใ้ให้คะแนนของกรรมการแต่ละท่านในรอบนี้ จะนำขึ้นบอร์ดเพื่อให้สมาชิกได้เห็นคะแนนของไม้แต่ละต้น

การให้คะแนนมากน้อยต่างกันเป็นดุลพินิจและความเหมาะสมที่ต่างกันของกรรมการแต่ละท่าน ในการตัดสินของคณะกรรมการ

1. ฐานรากถ้าไม้ที่เข้าประกวดมีฐานรากที่ไม่ค่อยดีไม่สามารถพิจารณาได้กรรมการก็ต้องเลือกให้คะแนนจากช่อง 1-5 โดยเลือกช่องที่ไม่พิจารณา 50-60 คะแนนแล้วแต่ดุลพินิจว่าจะใส่คะแนน 50เท่าไร ลงในช่อง 1 ถ้าไม้นั้นมีรากดีก็ใช้คะแนนช่องดี 71-80 กรรมการจะต้องใช้ดุลพินิจของตัวเองว่าจะใส่คะแนนเท่าไรระหว่าง 50-60 หรือ 71-80

พิจารณาฐานรากของต้นไม้ ต้องคำนึงถึงพรรณไม้บางชนิดที่ตามธรรมชาติจะไม่ค่อยมีสีน รากเช่น มะสัง ข่อย มะนาวเทศ ตะโก ชาฮกเกี้ยน และเทียนทะเล พรรณไม้เหล่านี้อาจจะไม่ค่อยมีสีน ราก แต่ก็อาจจะมีโคนผายเล็กน้อยหรือมีสีน รากพอสมควร ก็จะได้รับพิจารณาให้คะแนนเทียบเท่าพรรณที่มีโคนดีตามธรรมชาติเช่น ไทร โมก และหมากเล็ก-หมากน้อยเป็นต้นที่ว่าได้รับการพิจารณา คะแนนเทียบเท่า หมายความว่าอย่างไร ตัวอย่างเช่น ถ้าต้นมะสังมีโคนและสีน รากเล็กน้อย คะแนนอยู่ในระดับพอใช้ได้ ถ้าเมื่อเทียบกับต้นไทรอีกต้นที่มีโคนสวยงาม มีคะแนนอยู่ในระดับดี กรรมการควรให้คะแนนต้นมะสังอยู่ในระดับที่ดีเหมือนกัน ซึ่งจริงๆ แล้วเทียบกันไม่ได้ แต่เป็นการเปิดโอกาสให้พรรณไม้ดังกล่าว ซึ่งเป็นพรรณไม้ที่สามารถนำมาเพาะเลี้ยงสำหรับประกวดบอนไซได้ช

2. ลำต้น รูปทรงสวยงามได้สัดส่วนกลมกลืนดีมาก มีความสมดุลจากโคนถึงยอดดีมากเมื่อเรามองไปที่กลุ่มบอนไซที่ตั้งประกวดอยู่บนโต๊ะสักกระยะหนึ่ง เราก็สามารถสังเกตเห็นได้พอสมควรว่า บอนไซต้นใดบ้างที่มีรูปทรงสวยงาม

3. กิ่งหลัก ควรยาวกว่ากิ่งสองเล็กน้อย กิ่งหลักจะต้องมีขนาดใหญ่มากกว่ากิ่งสองกิ่ง ลำต้น ซึ่งเป็นผลในการได้คะแนนในหัวข้อความสมดุล ขนาดของจะต้องลดหลั่นเล็กลงและจะโปร่งขึ้นไป เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรื่อยๆ จนกระทั่งถึงยอดของลำต้นกิ่งจะต้องแยกออกไปทุกทิศทางของลำต้น แต่ละกิ่งจะต้องมีรายละเอียดของแขนงอยู่มาก

4. กิ่งย่อยรายละเอียดและใบ กิ่งย่อยหรือกิ่งแขนง (SUB MAIN) จะต้องมีความหนาใบอยู่มากพอสมควรไม่น้อยไปหรือมากเกินไป เพราะฉะนั้นการวางกิ่งย่อยแรกบนกิ่งหลักที่หนึ่งควรวางไว้ด้านหลัง แล้วสลับกิ่งย่อยที่สองมาอยู่ด้านหน้า แล้วสลับกิ่งย่อยที่เหลื่อไปมาจนถึงปลายกิ่ง พอมาถึงหลักที่สองเราควรวางกิ่งย่อยแรกไว้ด้านหน้า กิ่งย่อยที่สองไว้ด้านหลังแล้วสลับกิ่งย่อยที่เหลื่อซ้าย-ขวาจนถึงปลายกิ่ง

5. ความกลมกลืนของยอดต้นไม้ธรรมชาติหรือบอนไซทุกต้นต้องมียอดสมบูรณ์การสร้างบอนไซให้จบ ต้องใช้ระยะเวลาหลายปี กว่าที่จะสร้างกิ่งหรือเลี้ยงกิ่งหลักทั้ง 5 พร้อมกิ่งย่อยและรายละเอียดเพราะฉะนั้นการเลี้ยงยอดให้กลมกลืนกับกิ่งหลักทั้ง 5 จึงเป็นข้อที่ควรใช้ความละเอียดในการสร้างจุดตรงยอดให้ดีคือกิ่งแต่ละกิ่งที่ประกกันเป็นยอดต้องมีขนาดเล็กและมีรายละเอียดของมันเองกิ่งแต่ละกิ่งบนยอดจะโตเร็วกว่ากิ่งอื่นๆ ของลำต้นควรหมั่นดูแลอย่างใกล้ชิดเมื่อส่งไม้เข้าประกวดพุ่มยอดต้องเต็มแล้วค่อยให้กลมกลืนกับกิ่งหลักอื่นๆ ที่ประกกันเป็นบอนไซกิ่งทุกกิ่งบนยอดควรสลับกันซ้ายขวาหน้าหลังโดยรอบพยายามหลีกเลี่ยงอย่าให้กิ่งอยู่ในจุดเดียวกันอาจทำให้ยอดบวมได้ต้นบอนไซทุกต้นจะต้องมียอดของต้นไม้ไม้ใช้การโน้มกิ่งหรือตัดกิ่งรวบเป็นจุดสิ้นสุดของความสูงของต้นไม้ยกเว้นในบางรูปทรงเช่นทรงลู่ลมหรือในบางทรงที่จำเป็นต้องทำเช่นนี้เพื่อให้ดูกลมกลืนกับทรงต้นและองค์ประกอบของกิ่ง แต่จะต้องพึงจำไว้เสมอว่าจะต้องไม่ใช่ต้นอย่างเด็ดขาด

6. ความสมดุลและภาพรวม ความหมายของคำว่าสมดุล (BALANCE) ครอบคลุมทุกสัดส่วนขององค์ประกอบของการเป็นบอนไซในกระถางรูปทรงของต้นไม้ที่สร้างถูกรูปแบบหรือไม่การวางกิ่งซ้ายขวาให้เกิดความสมดุลสองข้างหรือไม่ถ้าเราแบ่งต้นบอนไซออกเป็นสองด้านคือซ้ายกับขวาทั้งสองด้านจะต้องสมดุลซึ่งกันและกันไม่ใช่ด้านหนึ่งด้านใดมีน้ำหนักหรือความหนาแน่นของพุ่มใบมากกว่าอีกด้านหนึ่ง ซึ่งอาจเกิดจากจำนวนกิ่งด้านหนึ่งด้านใดหรือจำนวนใบของด้านหนึ่งด้านใดมากเกินไปเกินกว่าอีกด้านหนึ่ง จึงทำให้เกิดความไม่สมดุลในภาพรวมทันที การตั้งต้นไม้ก็เช่นกันถ้าลำต้นอยู่ในตำแหน่งที่ไม่เหมาะสมก็จะเป็นสาเหตุให้มองดูเหมือนต้นบอนไซนั้นตั้งอยู่บนกระถางโดยขาดความสมดุลพุ่มของกิ่งหนึ่งควรจะยื่นออกไปยาวกว่ากิ่งสองเล็กน้อยเสมอ การชวยกิ่งและใบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดประกวดบอนไซในแต่ละครั้ง ต้องมีเกณฑ์เพื่อแบ่งหมวดหมู่ของต้นบอนไซ หลักเกณฑ์มีดังต่อไปนี้
เกณฑ์ความสูงของต้นบอนไซ

แบ่งแยกบอนไซแต่ละความสูงออกจากกัน นอกจากความสูงแล้วยังอาจจะมีควมกว้างของต้นบอนไซด้วยซึ่งถ้ามี ผู้ร่วมเข้าประกวดต้องตัดกิ่งที่ยาวเกินทิ้งไป ส่วนความสูงของต้นดังต่อไปนี้

บอนไซขนาดจิ๋ว	ความสูงไม่เกิน	15	ซม.
บอนไซขนาดเล็ก	ความสูง	15 - 30	ซม.
บอนไซขนาดกลาง	ความสูง	30 - 45	ซม.
บอนไซขนาดใหญ่	ความสูง	45 - 60	ซม.
บอนไซขนาดใหญ่่มาก	ความสูงเกิน	60	ซม.

ลักษณะของต้นบอนไซ

เมื่อแยกความสูงของต้นบอนไซเรียบร้อยแล้วจากนั้นแยกลักษณะรูปทรงของต้นบอนไซดังต่อไปนี้

- ลำต้นเดี่ยว ตั้งตรง
- ลำต้นเดี่ยว คดเคี้ยว
- ลำต้นเดี่ยว เอนเล็กน้อย
- ลำต้น 2 ต้น อยู่ในโคนเดียวกัน
- ลำต้น 3 ต้น อยู่ในโคนเดียวกัน
- ลำต้นบิดเป็นเกลียว
- บอนไซทรงลู่ลม
- บอนไซทรงพุ่มไม้กวาด

การตัดสินการประกวดบอนไซ

การให้คะแนนเป็นดังต่อไปนี้ (เป็นการประมาณอย่างคร่าวๆเนื่องจากการประกวดแต่ละพื้นที่อาจใช้เกณฑ์ไม่เหมือนกัน)

- ลักษณะของรูปทรงบอนไซและการเลือกกระถาง ที่มีความเหมาะสมกับพันธุ์ไม้ การจัดวางตำแหน่งของพันธุ์ไม้อย่างถูกต้อง 30 คะแนน
- ลักษณะของกิ่งก้านสาขาของต้นบอนไซ เป็นไปตามสัดส่วนที่พอเหมาะ 10 คะแนน
- ลักษณะของลำต้นและพื้นผิวของบอนไซ 10 คะแนน
- ลักษณะกิ่งก้านเป็นชั้นที่สวยงาม 10 คะแนน
- การตกแต่งภายนอก เช่น ผิวดินหรือพีชคลุมดิน เป็นต้น 5 คะแนน

กลุ่มของการประกวด

ในการแข่งขันจะแบ่งกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม คือนักเลี้ยงบอนไซมือสมัครเล่นและนักเลี้ยงบอนไซมืออาชีพ บางท่านปลูกเลี้ยงบอนไซเป็นอาชีพ เมื่อเข้าการแข่งขันและได้รับชัยชนะก็ประกาศขายต้นบอนไซเพื่อนำเงินมาเลี้ยงชีพ แต่สำหรับบางท่านก็ไม่หวังผลเป็นเงิน แต่หวังชื่อเสียง เมื่อได้รับชัยชนะก็มีชื่อเสียงขึ้นมาทันที

นิทรรศการสวนไม้โครงสร้างขนาด

โดย คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

ไม้หัวเข็ง ไม้ต้องงอไม้จบ หรือไม้ที่ทึบตันที่จะตั้งเป็นไม้บอนไซ จะอยู่ในภาชนะปลูกอย่างใดก็ได้ ไม้จุ่มเป็นต้องตัดกิ่ง คณะกรรมการจะให้คำแนะนำความเป็นไปได้ถึงขนาดของไม้ต้นนั้นๆ ว่าจะมีขนาดเป็นไม้บอนไซที่สากลประเทศยอมรับได้หรือไม่ (เป็นประโยชน์ของผู้ต้องงอไม้บอนไซจะได้ไม่ท้อถอย)

เมื่อผ่านการตรวจสอบ ชมรมจะออกใบรับรองที่มีรูปของต้นไม้ต้น

การประกวดบอนไซ

โดยชมรมบอนไซ ขอนแก่น ครั้งที่ 12

ประเภทไม้ที่จัดประกวด

1. ไม้ทรงต้น สูงไม่เกิน 30 ซม. (ไซส์เล็ก)	รวม 4 รางวัล
2. ไม้ทรงต้น สูงไม่เกิน 50 ซม. (ไซส์กลาง)	รวม 4 รางวัล
3. ไม้ทรงต้น สูง 50 ซม. ขึ้นไป (ไซส์ใหญ่)	รวม 4 รางวัล
* ไม้ทรงพุ่ม, ไม้โกนคู่ จัดอยู่ในประเภทไม้ทรงต้น	
ลำดับ 1 - 3 ซึ่งด้วยรางวัลยอดเยี่ยม 1 รางวัล	
4. ไม้คกกระดาง	รวม 4 รางวัล
5. ไม้เกาะหิน (ไม้ที่รากเกาะหิน)	รวม 4 รางวัล
6. ไม้สาวป่า / ไม้ป่ารกเดี่ยว / ไม้กลุ่มกอ (ไม้บอนไซ 3 นิ้ว)	รวม 4 รางวัล
7. ไม้บอนไซ / ไม้รากหยั่ง / ไม้ย้อย	รวม 4 รางวัล
8. ไม้คู่ลม / ไม้โอนชาย / ไม้ย้อย	รวม 4 รางวัล
9. ไม้ตายซาก (ลำดับส่วนหนึ่งต้องเป็นซาก)	รวม 4 รางวัล
ลำดับ 4 - 9 ซึ่งรางวัลยอดเยี่ยม 1 รางวัล	

ค่าลงทะเบียนตรวจสอบต้นละ 100 บาท

รับไม้ทุกประเภทตั้งแต่ 8 โมงเช้า วันอาทิตย์ที่ 5 ต.ค. ถึงบ่ายโมง เริ่มตัดสิน 13.30 น. วันรุ่งวัน รับไม้ถึง เวลา 15.30 น.

หมายเหตุ: สามารถส่งไม้ได้ไม่จำกัดจำนวน การตัดสินการประกวดทั้งหมดเป็นไปตามหลักสากล โดย คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (คณะกรรมการตัดสินเข้าชิงเป็นข้อคดี)

สนใจติดต่อ

คุณประสิทธิ์ : 085-6210627 (ประธานชมรม)

คุณธารชัย (ชาย) : 085-2403194 (รองประธาน)

คุณศิริพรหม (คุณ) : 083-3446544 (รองเลขาชมรม)

ค่าลงทะเบียนประกวดบอนไซ ต้นละ 200 บาท

พุ่ม บอนไซ ในหัวใจต้องไม่พลาด

ภาพที่ 2.36 ภาพตัวอย่างเกณฑ์ในการส่งประกวดบอนไซ งานชมรมบอนไซจังหวัดขอนแก่น ครั้งที่ 12

การประกวดบอนไซ

วันที่ 22 พฤศจิกายน 2556 เวลา 9.00-14.00 น. - รับไม้ประกวดกรุงเทพฯและไม้ต่างจังหวัด

วันที่ 22 พฤศจิกายน 2556 เวลา 14.00 น. - เริ่มตัดสินการประกวด

วันที่ 22 พฤศจิกายน 2556 เวลา 17.00 น. - รับถ้วยรางวัลประธานชมรมบอนไซ

วันที่ 22 พฤศจิกายน 2556 เวลา 17.00 - 18.00 น. - รับถ้วยรางวัลสภาการประกวด

วันที่ 25 พฤศจิกายน 2556 เวลา 14.30 - 16.30 น. - กิจกรรมมอบรางวัลลาใจดี ไม่แพ้ข้อ "เพาะเลี้ยงบอนไซไม่พออย่างที่คิด" โดยคุณกิตติพงษ์ ธีรวัฒน์

วันที่ 26 พฤศจิกายน 2556 เวลา 09.00 - 14.00 น. - รับไม้ประกวดคืน

ประเภทบอนไซการประกวด

มีการประกวด 5 ประเภท

- บอนไซ ประเภท ทรงต้น รูปทรงทรงต้น รูปทรงลำต้นเดี่ยว รูปทรงโค่น
- บอนไซ ประเภท ไม้ทรงต้น รูปทรงเกาะหิน รูปทรงคกกระดาง รูปทรงเอชเราย รูปทรงกลุ่มกอ รูปทรงป่ารกเดี่ยว รูปทรงไม้สวนป่า และรูปทรงคูดูลิค
- บอนไซ ประเภท น่องใหม่ รูปทรงทรงต้น และไม้ทรงต้น
- บอนไซ ประเภท ไม้นำเข้าจากต่างประเทศ รูปทรงพุ่มต้น และไม้ทรงต้น
- บอนไซขนาดจิ๋ว ประเภทความสูงไม่เกิน 20 เซนติเมตร

รางวัลการประกวด ด้วยรางวัลบอนไซมาศรฐาน

- ประเภท ทรงต้น และไม้ทรงต้น 20 รางวัล
- ประเภท น่องใหม่ 30 รางวัล
- ประเภท ไม้นำเข้าจากต่างประเทศ 10 รางวัล
- ประเภท ขนาดจิ๋ว 5 รางวัล

รางวัลยอดเยี่ยมด้วยประธานพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลีฯ

รางวัลยอดเยี่ยมบอนไซประเภททรงต้นและไม้ทรงต้นอย่างละ 1 รางวัล

รางวัลยอดเยี่ยมบอนไซนำเข้าจากต่างประเทศ 1 รางวัล

ค่าลงทะเบียนประกวด

ไม้ใหม่ 200 บาท

ไม้เก่า 200 บาท

ภาพที่ 2.37 ภาพตัวอย่างเกณฑ์ในการส่งประกวดบอนไซ งานพฤกษาสยาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์การบริหารส่วนตำบลเทพราช อ.บ้านโพธิ์ จ.ฉะเชิงเทรา ร่วมกับชมรมบอนไซฉะเชิงเทรา
จัดงานประกวดบอนไซ งานมหกรรมบอนไซฉะเชิงเทรา ครั้งที่ 1
ภายในงานมีนักเล่นบอนไซจากทั่วประเทศร่วมงาน พร้อมโชว์สุดยอดบอนไซเงินล้านระดับประเทศ

ภาพที่ 2.38 งานประกวดบอนไซ

ภาพที่ 2.39 งานประกวดบอนไซ

ภาพที่ 2.40 งานประกวดบอนไซ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพบอนไซ จากการประกวดบอนไซงานพรรณไม้งามอร่ามสวนหลวง ร.๙ ปี๒๕๕๕

ภาพที่ 2.41 ประกวดบอนไซงานพรรณไม้งาม

ภาพที่ 2.42 ประกวดบอนไซงานพรรณไม้งาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.43 ประภาดบอนไซงานพรรณไม้งาม

ภาพที่ 2.44 ประภาดบอนไซงานพรรณไม้งาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิเคราะห์และสรุปข้อมูลเกี่ยวกับการประกวดบอนไซ

ทั้งนี้ทั้งนั้นขึ้นอยู่กับความสมดุลและความงามของบุคคลหรือคณะกรรมการ การประกวดบอนไซในแต่ละสนามนั้นอาจจะไม่แน่นอนเสมอไป ยกตัวอย่างเช่นบอนไซที่เข้าประกวดแข่งขันจนได้รับรางวัลที่1ในสนามแรก การประกวดในสนามอื่นๆอาจจะไม่ได้รับรางวัลเลยก็เป็นได้

การเลือกใช้กระถางตามเกณฑ์ที่สมาคมกำหนดไว้ตั้งตัวอย่างนั้น ไม่ได้เป็นตัวกำหนดถึงความสมดุลและความงามในรูปแบบที่ตายตัว ในการประกวดบอนไซนั้นยังมีกระถางรูปทรงอิสระ เป็นรูปแบบของกระถางที่มีความแปลกตาและน่าสนใจแต่ยังคงความเป็นกระถางสำหรับเลี้ยงบอนไซ ไม่ผิดรูปแบบจนทำให้เด่น หรือให้ความรู้สึกติดขัดกับทรวดทรงของต้นไม้

รูปภาพ 2.45 กระถางบอนไซทรงอิสระ ในการประกวด

รูปภาพ 2.46 กระถางบอนไซทรงอิสระ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.8 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายหลัก คือ ผู้ที่รักและชื่นชอบการปลูกต้นบอนไซเป็นชีวิตจิตใจหลงใหลในความสวยงามของธรรมชาติมีสายตาและจินตนาการที่ลึกซึ้งในการมองเห็นภาพ ชอบดูแล เลี้ยงดูต้นไม้เข้าอกเข้าใจผู้อื่นทั้งด้านความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ เจตนาที่ซ่อนอยู่ภายใน ไวต่อความรู้สึก สังเกตสีหน้าท่าทาง สามารถตอบสนองได้ดี เข้าใจในธรรมชาติ

การเลี้ยงบอนไซ เป็นศิลปะรูปแบบหนึ่ง ที่ต้องใช้ความอดทนและใจเย็นในการดูแลเอาใจใส่ ผู้เลี้ยงจะต้องมีความรู้และประสบการณ์ในการปลูกบอนไซ ซึ่งในการประกวดต้นบอนไซ จะประกอบไปด้วย ขนาดของต้นบอนไซที่แตกต่างกันไป ซึ่งขนาดที่นิยมในการประกวดมากที่สุด คือขนาดเล็กและขนาดกลาง และในปัจจุบันมีการจัดการประกวดเพิ่มขึ้นมาอีกขนาด คือขนาดจิ๋ว สำหรับกลุ่มคนที่พึ่งเลี้ยงบอนไซ และยังไม่ค่อยมีประสบการณ์เท่าไร ดังนั้นจึงทำให้เกิดกลุ่มผู้เลี้ยงบอนไซที่หลากหลายมากขึ้นในปัจจุบันนี้ กลุ่มเป้าหมายที่เลือกมาใช้เป็นกรณีศึกษาของในโครงการวิจัยคือ

2.4.1 กลุ่มมืออาชีพ คือ กลุ่มคนที่มีประสบการณ์และมีความรู้ในการเลี้ยงบอนไซมาเป็นอย่างดี ในระดับหนึ่ง กลุ่มคนประเภทนี้ นิยมใช้กระถางขนาดเล็กและขนาดกลางในการประกวด (ขนาดเล็กมีความยาวของกระถางไม่เกิน 20 เซนติเมตร และไม่ต่ำกว่า 11 เซนติเมตร ขนาดกลาง มีความยาวของกระถางไม่เกิน 21 เซนติเมตร และไม่ต่ำกว่า 40 เซนติเมตร) เพราะเป็นขนาดที่ได้รับความนิยมในการประกวดมากที่สุด มีความต้องการของกระถางอย่างต่อเนื่องในตลาด ด้วยขนาดที่ไม่ใหญ่มากจนเกินไป สะดวกกับการเคลื่อนย้าย

รูปภาพที่ 2.47, 2.48 กลุ่มคนมืออาชีพ
ที่มา sites.google.com

โดยสรุป กลุ่มมืออาชีพที่เลือก จะเป็นกลุ่มที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไป ทุกเพศ มีรายได้ 40,000 บาทขึ้นไปมีอาชีพการงานที่มั่นคงมีกำลังซื้อสามารถตัดสินใจเองได้มีความอดทนละเอียดรอบคอบชอบความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวมีความคิดเปิดกว้างพร้อมรับฟังข้อติติงเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาตนเองไม่บ่นงานพยายามที่จะมีเวลากับครอบครัวรู้จักจัดสรรเวลาทำงานและเวลาพักผ่อนให้คล่องตัวมีเวลาใช้ชีวิตอยู่กับตัวเองในการทำงานอดิเรกต่างๆสามารถสร้างความเชื่อมั่นและมีความมั่นคงให้คำปรึกษา

2.4.2 กลุ่มมือสมัครเล่น คือกลุ่มคนที่พึ่งสนใจในการเลี้ยงต้นบอนไซ ซึ่งอาจจะมีการชื่นชอบในเรื่องของการปลูกต้นไม้อยู่แล้ว ในการประกวดบอนไซประเภทขนาดจิ๋ว (ขนาดจิ๋ว มีความยาวเอกสารเป็นเอกสารที่ส่งงานไว้สำหรับการแข่งขันเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของกระถางไม่เกิน 10 เซนติเมตร) จะได้รับความสนใจจากกลุ่มมือสมัครเล่น เพราะมีขนาดเล็กเหมาะกับการเริ่มต้นที่จะเลี้ยงต้นบอนไซ และมีขอบเขตของรูปแบบในการประกวดที่ค่อนข้างเปิดกว้าง

รูปภาพที่ 2.49 , 2.50 กลุ่มมือสมัครเล่น
ที่มา www.pinterest.com

โดยสรุปกลุ่มมือสมัครเล่น จะเป็นกลุ่มที่มีอายุ 20-30 ต้นๆ ทุกเพศ เป็นกลุ่มที่เริ่มเข้าสู่วัย ทำงาน อาศัยอยู่ในสังคมเมือง ชื่นชอบในธรรมชาติ ใส่ใจในสิ่งแวดล้อม มีความคิดสร้างสรรค์ มองโลก ในแง่ดี แต่ไม่ค่อยมีความอดทน มีความเป็นตัวของตัวเองสูง ชอบแสดงออก ไม่ชอบอยู่ในกรอบและ เงื่อนไข เป็นผู้บุกเบิกสิ่งใหม่ๆ มีจินตนาการสูง มีรสนิยมที่ดี อีกทั้งยังชอบคิดต่าง สามารถทำงาน หลากๆอย่างได้ในเวลาเดียวกัน

รูปภาพที่ 2.51 , 2.52 กลุ่มมือสมัครเล่น
ที่มา www.pinterest.com

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สวนในบ้านของเราหากตกแต่งด้วยบอนไซแล้วคงเป็นเรื่องที่สวยงามและน่าสนใจไม่น้อย บอนไซเป็นไม้ประดับที่ถ้าเจ้าของบ้านปลูกด้วยมือของตัวเองแล้วก็เรียกได้ว่าได้สร้างงานศิลปะชิ้นหนึ่งเลยก็ว่าได้ เพราะกว่าเราจะตัดตัดแต่งกิ่งรากต้นให้สวยงามได้ก็ต้องใช้เวลาหลายปีซึ่งบางคนมองว่าการปลูกบอนไซนั้นเป็นเรื่องยากหรือที่เรียกว่า “เลี้ยงยาก” นั่นเอง

การให้น้ำบอนไซ

ให้น้ำวันละ 2 ครั้ง เช้า-เย็น ถ้าแดดร้อนจัดอาจให้เป็น วันละ 3-5 ครั้ง น้ำที่รดหากเป็นน้ำฝนจะดีมากแต่ถ้าเป็นน้ำประปาควรพักน้ำไว้ในถึงหรือโถงเก็บน้ำก่อนเพื่อให้คอรินสลายตัว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพันธุ์ไม้ที่เราเลือกมาทำเป็นบอนไซ

การให้ปุ๋ยบอนไซ

ช่วงแรกของการปลูกให้ปุ๋ยเคมีสูตร 16-16-16 หรือออสโมโค้ทเพื่อให้ต้นโตเร็วเมื่อผ่านไป 5-6 เดือน จึงหยุดให้ปุ๋ยเคมีเนื่องจากจะทำให้บอนไซโตเร็วเกินไปและแตกกิ่งออกมาไม่สวยให้ใช้ปุ๋ยคอกเดือนละ ครั้งแทน

การเปลี่ยนดินบอนไซ

ควรเปลี่ยนดินทุกๆ 1-2 ปี เนื่องจากธาตุอาหารในดินเริ่มจะหมดไป โดยดินที่ใช้ควรผสมไปด้วย ดิน ทราย กากมะพร้าว ขี้เถ้า ผสมให้เข้ากัน

การแต่งรากบอนไซ

ควรตัดแต่งรากตอนที่เราเปลี่ยนกระถางใหม่จะได้ไม่ต้องรื้อออกมาให้เสียเวลาเสียรูปทรงเปล่า โดยสามารถตัดแต่งได้ตามใจชอบหากรากไหนโผล่ออกมาดูไม่สวยงามก็ตัดทิ้งไปได้เลยและทำการย้ายไปสู่กระถางใหม่ พร้อมกับเปลี่ยนดินไปด้วยเลย

การตัดตัดแต่งกิ่งบอนไซ

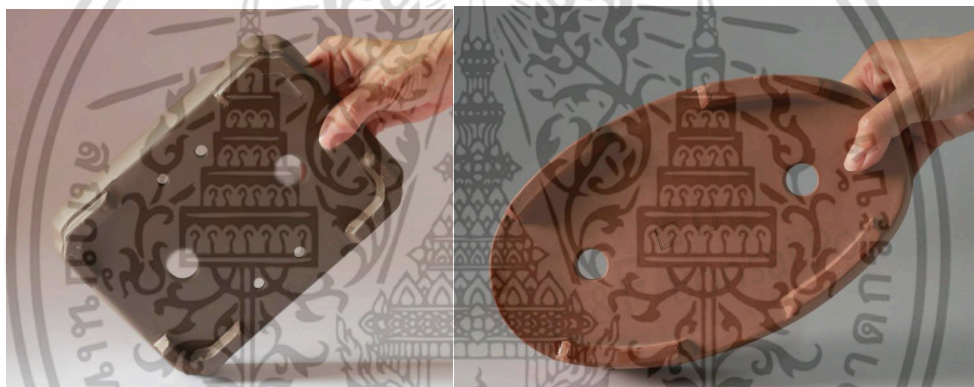
ใช้ลวดเส้นเล็กเข้ามาช่วยตัดช่วยตามหากมีกิ่งไหนงอกออกมาแล้วดูไม่สวยเราก็สามารถเด็ดทิ้งไปได้เลยรอให้กิ่งบอนไซงอกออกมาใหม่หากได้รูปทรงที่ต้องการก็ให้ใช้ลวดพันกิ่งและตามกิ่งให้เป็นรูปทรงที่พอใจ ทิ้งไว้ประมาณ 3-4 เดือนค่อยเอาออก และทำอย่างนี้ต่อไปเรื่อยๆ

2.9 ข้อมูลเกี่ยวกับกระถางบอนไซ

กระถางสำหรับปลูกบอนไซ | Bonsai Containers

กระถางปลูกบอนไซ มีหลากหลายรูปแบบอาจใช้สำหรับปลูกชำคร่าวหรือปลูกถาวร แต่ส่วนใหญ่ จะเป็นกระถางที่มีก้นตื้น การปลูกบอนไซในกระถางขนาดใหญ่ ควรเติมดินแค่เพียงพอต่อการเติบโตของรากเท่านั้น สำหรับผู้ที่ฝึกหัดปลูกบอนไซควรใช้กระถางขนาดเล็กและใช้ดินเพียงเล็กน้อยเพื่อให้ขนาดและรูปร่างของบอนไซมีความสวยงามกระถางของบอนไซนั้นไม่มีความสวยงามที่ตายตัวขึ้นอยู่กับแนวทางของตนเอง

ต้นไม้ที่มีความสมบูรณ์ จะมีการเจริญเติบโตเป็นลักษณะของบอนไซกระถางเหล่านี้มักจะเป็นกระถางเซรามิก ที่มีหลากหลายรูปแบบรูปทรงและอาจจะเคลือบหรือไม่เคลือบผิวกระถางที่ใช้ปลูกบอนไซ จะไม่เหมือนกระถางทั่วไปคือ มีรูระบายน้ำขนาดใหญ่หรือมีรูระบายน้ำมากกว่า 1 รู เพื่อช่วยในการระบายน้ำเป็นไปอย่างรวดเร็ว จะต้องมียุสตุที่ใช้สำหรับกรองดินเพื่อกันดินไว้ไม่ให้ดินไหลออกไปพร้อมกับน้ำ และช่วยไม่ให้ศัตรูที่ขุดขึ้นมาทางรูระบายน้ำ

ภาพที่ 2.53 ภาพแสดงกระถางบอนไซ จะต้องมียูสตุระบายน้ำขนาดใหญ่

ในปัจจุบันนั้นการปลูกบอนไซได้รับความนิยมมากในบ้านเรารูปแบบกระถางที่ใช้ปลูกบอนไซนั้น อาจใช้สำหรับปลูกชำคร่าวในระยะแรกของต้นไม้ที่ต้องใช้เวลาในการปรับตัว ในพื้นที่ที่ถูกจำกัด จะใช้กระถางที่

ส่วนกระถางบอนไซอีกรูปแบบ เป็นกระถางที่ใช้สำหรับย้ายต้นบอนไซที่ผ่านการดูแลในขั้นระยะแรกมาแล้วตั้งแต่ 1-2 ปีขึ้นไปผ่านการตัดเข้าหลอดตกแต่ง จนได้รูปทรงตามที่ต้องการในระดับหนึ่งแล้วนั้นจะถูกย้ายลงไปใส่ในการถางบอนไซที่เหมาะสมกับรูปทรงของบอนไซ ซึ่งเรียกกันว่ากระถางจบ

2.9.1 ลักษณะของกระถางบอนไซ

กระถางที่ใช้ปลูกเลี้ยงบอนไซ จะเป็นกระถางที่ออกแบบมาสำหรับเลี้ยงไม้แคระโดยเฉพาะ กระถางบอนไซต้องทำด้วยวัสดุที่มีความแกร่งพอสมควร ไม่แตกง่าย และทำจากวัสดุที่ไม่ทำปฏิกิริยาทางเคมีกับดิน เครื่องปลูกและปุ๋ย ลักษณะโดยทั่วไปของกระถางบอนไซนั้นจะเป็นลักษณะตื้นมีขาที่ยกสูงขึ้นมาเหนือพื้นเล็กน้อยสำหรับถ่ายเทอากาศหมุนเวียนตลอดให้ต้นไม้ไม่ให้เกิดความชื้นมากจนเกินไป จึงทำให้กระถางบอนไซจำเป็นต้องมียูสตุระบายน้ำมากกว่า 2 รู

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กระถางทรงตั้ง และกระถางทรงลึก

กระถางทรงตั้งหรือกระถางทรงลึก ควรใช้กับ บอนไซตรง บอนไซเอี้ยว บอนไซรูปทรงลำต้นคู่ บอนไซเกาะหิน บอนไซกลุ่มกอ บอนไซปารากเดียวบอนไซสวนป่า ซึ่งขึ้นอยู่กับขนาดรูปทรงต้นไม้และความชอบของผู้เลี้ยง ว่าต้นไม้เหมาะสมกับกระถางประเภทไหน

รูปภาพ 2.54 , 2.55 บอนไซกับกระถางทรงต่างๆ

รูปภาพ 2.56, 2.57 , 2.58 กระถางบอนไซทรงต่างๆ

กระถางบอนไซทรงสูง

บอนไซเอน บอนไซตกกระถาง ใช้กระถางทรงสูงกระถางบอนไซที่มีความสูงมากพอที่กึ่งล่างสุดจะต้องไม่สัมผัสพื้น อาจจะกลมหรือจัตุรัส

รูปภาพ 2.59 บอนไซทรงเอนกับกระถาง

รูปภาพ 2.60 กระถางบอนไซทรงต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สีและลวดลายของกระถาง

เมื่อเราได้รูปทรงของกระถางที่เราจะต้องใช้แล้ว สิ่งถัดมาที่ต้องตัดสินใจก็คือสีและลวดลายที่ผิวกระถางสีของกระถางเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญอย่างมาก การเลือกสีของกระถางที่ถูกต้องจะทำให้ต้นไม้และกระถางของเรากลมกลืนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันหลักการเลือกสีก็โดยอาจพิจารณาจากสีของเปลือกไม้ สีของพุ่มใบหรือดอกแต่ไม่ควรเลือกกระถางที่มีสีโดดเด่นกว่าสีหลักของต้นไม้ของเรา สีอ่อน เรียบ เช่น สีน้ำตาล แดง ส้มหรือเหลืองจะเข้าได้กับต้นไม้ได้ดีและให้ภาพรวมที่ดูนุ่มนวล แต่บางครั้งการใช้สีตัดกันก็ได้ผลดีเช่นใช้กระถางสีน้ำเงินตัดกับสีแดงของพุ่มใบของต้นเมเปิ้ล เป็นต้น แต่การเลือกใช้ประเภทนี้ผู้ใช้ต้องมีประสบการณ์มากพอสมควรผลงานจึงจะออกมาดี

ประเภทวัสดุที่ใช้ทำกระถางบอนไซ มีอยู่ 3 ประเภทด้วยกันคือ

1. กระถางเคลือบ (Porcelain Pots) เป็น กระถางดินเผาดินที่ใช้เป็นดินขาวภายนอกเคลือบผิวเรียบเป็นมัน และอาจเขียนเป็นลวดลายต่างๆ หรือเป็นพื้นสีเรียบๆ ส่วนภายในไม่เคยเคลือบ แหล่งทำภายในประเทศไทยส่วนใหญ่อยู่ที่จังหวัดลำปางและราชบุรี

รูปภาพ 2.61 กระถางเคลือบ

2. กระถางลายคราม (China Pots) เป็นกระถางที่ทำด้วยวัสดุดินเผาแบบเครื่องลายครามของจีน ส่วนใหญ่ทั้งภายนอกและภายในจะเคลือบผิวเป็นมันทั้งหมด สีพื้นส่วนใหญ่จะเป็นขาว เขียนลายเป็นรูปดอกไม้ นก และอื่นๆ ตามแต่คนเขียนจะจินตนาการไป ของแท้ที่นำเข้าจากประเทศญี่ปุ่นและจีนมีราคาค่อนข้างแพงมาก

รูปภาพ 2.62 กระถางลายคราม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ภาชนะดินเผาธรรมดา (Earthenware Pots) เป็นภาชนะดินเผาธรรมดา ผิวค่อนข้างหยาบ ไม่เนียนละเอียดเหมือนสองแบบแรก มีทั้งแบบผิวขัดมันและผิวด้านหยาบ ภาชนะประเภทนี้จะนิยมใช้เลี้ยงบอนไซในระยะเริ่มต้น จะไม่ใช่เป็นภาชนะจบ มีราคาถูกที่สุดในบรรดาภาชนะเลี้ยงบอนไซด้วยกัน ภาชนะดินเผาต่างเกวียนก็จัดอยู่ในประเภทนี้ด้วย

รูปภาพ 2.63 ภาชนะดินเผาธรรมดา

สรุปว่า ภาชนะเลี้ยงบอนไซที่ผู้ประกอบการนำเข้าหรือผลิตเองมีการตกแต่งเคลือบทั้งด้านนอกและด้านในของภาชนะ เป็นสาเหตุทำให้รากของต้นไม้ได้รับอุณหภูมิที่สูงมากเกินไป เมื่อเวลาโดนแดด โดยไม่ได้คำนึงถึงสภาพภูมิอากาศของประเทศไทยที่เป็นเมืองร้อน ซึ่งต่างจากสภาพภูมิอากาศของ ญี่ปุ่นและจีน จึงควรตกแต่งเคลือบเฉพาะด้านนอก เพื่อไม่ให้รากของต้นไม้ได้รับความร้อนมากเกินไป

รูปภาพ 2.64 ภาชนะเลี้ยงบอนไซ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กระถางที่เลือกจะต้องสอดคล้องกับต้นไม้ของเรา มีหลักการพิจารณาดังนี้

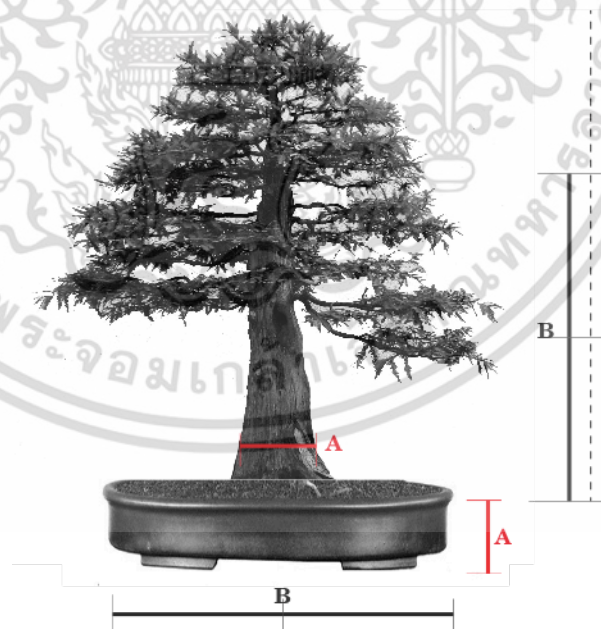
- 1 กระถางรูปทรงสี่เหลี่ยมเหมาะสำหรับต้นไม้จำพวกสนและต้นไม้ที่มีฐานกว้างใหญ่ มีรากแผ่กว้างเป็นกระถางทรงที่เข้ากับต้นไม้ที่ค้ำคั่งแข็งแรง
- 2 กระถางรูปทรงรีเหมาะกับต้นไม้ที่ค้ำคั่งอ่อนช้อย หรือทรงสวนป่า
- 3 กระถางทรงกลมเหมาะสำหรับต้นไม้ทรงบัมทิต4 ขอบของกระถางเราสามารถเลือกโดยพิจารณาขอบหากมีขอบหนาจะค้ำคั่งแข็งแรงกระถางที่ไม่มีขอบจะค้ำคั่งนุ่มนวลขึ้น เหมาะกับต้นไม้ที่ผสมผสานระหว่างค้ำคั่งแข็งแรงกับลีลาอ่อนช้อย
- 5 มุมของกระถางก็มีความสำคัญที่เราต้องพิจารณา หากมีมุมฉากจะเสริมความค้ำคั่งแข็งแรงยิ่งขึ้นแต่ถ้าเป็นมุมโค้งจะค้ำคั่งนุ่มนวลขึ้น
- 6 ขากระถาง จุดประสงค์หลักของการทำขากระถางก็เพื่อให้มีการระบายน้ำและอากาศได้ดี แต่ขากระถางก็มีส่วนต่อภาพรวมของบอนไซของเรา

2.9.2 หลักการเลือกใช้กระถางบอนไซ

ในการเลี้ยงบอนไซเพื่อประกวด พื้นฐานนั้นจะใช้กระถางที่มีลักษณะและสี เข้ากันกับพันธุ์ไม้ได้ดี กระถางควรมีสีและลวดลายที่เรียบ กลมกลืนไปกับต้นไม้ กระถางที่ดี จะไม่เด่นตา เมื่อต้นบอนไซลงในกระถาง จุสายตาของผู้มองจะจ้องอยู่กับต้นไม้

A) ความลึกของกระถางชนิดต้นควรมีความลึกราวๆความกว้างของโคนต้นไม้ที่ปลูกลงในกระถางนั้น (ถ้าปลูกลงแบบกลุ่ม จะยึดเอาต้นไม้ที่ใหญ่ที่สุดเป็นเกณฑ์ในการตัดสิน)

B) ความยาวของกระถาง ขนาด 2/3 ความสูงของต้นไม้

รูปภาพ 2.65 ขนาดบอนไซ

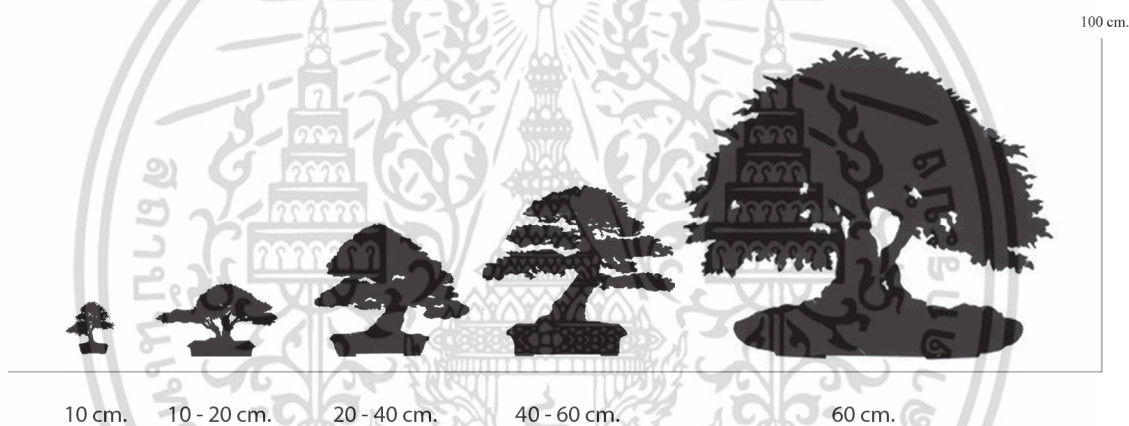
โดยทั่วไปแล้ว กระถางต้นทุกแบบจะหันด้านเรียบด้านใดด้านหนึ่งเป็นด้านหน้า (สำหรับมอง) เสมอ ส่วนกระถางทรงลึก อาจจะใช้ด้านเรียบหรือยื่นหัวมุมเหลี่ยมออกสู่สายตาด้านหน้าก็ได้กระถางแบบห้าเหลี่ยมหรือหกเหลี่ยม จะต้องยื่นมุมใดมุมหนึ่งขึ้นมาทางด้านหน้าอย่างตรงๆ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขนาดความสูงของต้นบอนไซ

- บอนไซขนาดจิ๋ว ความสูงของต้นไม้ไม่เกิน 15 เซนติเมตร
- บอนไซขนาดเล็ก ความสูงของต้นไม้ไม่เกิน 15 – 30 เซนติเมตร
- บอนไซขนาดกลาง ความสูงของต้นไม้ไม่เกิน 30 – 45 เซนติเมตร
- บอนไซขนาดใหญ่ ความสูงของต้นไม้ไม่เกิน 45 – 60 เซนติเมตร
- บอนไซขนาดใหญ่มาก ความสูงของต้นไม้ไม่ต่ำกว่า 60 เซนติเมตร

ช่วงขนาดความยาวของกระถางบอนไซ (กระถางทรงเตี้ย และกระถางทรงลึก)

- บอนไซขนาดจิ๋ว ความยาวของกระถางไม่เกิน 10 เซนติเมตร
- บอนไซขนาดเล็ก ความยาวของกระถางไม่เกิน 20 เซนติเมตร
- บอนไซขนาดกลาง ความยาวของกระถางไม่เกิน 40 เซนติเมตร
- บอนไซขนาดใหญ่ ความยาวของกระถางไม่เกิน 60 เซนติเมตร
- บอนไซขนาดใหญ่มาก ความยาวของกระถางตั้งแต่ 60 เซนติเมตรขึ้นไป

รูปภาพ 2.66 ขนาดบอนไซ

กระถางบอนไซทั่วไปที่นำมาใช้ในการประกวด

กระถางที่นำมาใช้ในการประกวด มีทั้งกระถางที่นำเข้ามาจากประเทศจีนและญี่ปุ่นซึ่งมีลักษณะที่สวยงาม มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวในเรื่องของลวดลายและการตกแต่งของกระถาง มีราคาค่อนข้างสูง ตั้งแต่หลักพันจนถึงหลักหมื่น ส่วนกระถางบอนไซที่มีการผลิตขึ้นและมีการจำหน่ายในประเทศไทยนั้น มีผู้ประกอบการที่ผลิตออกมาจัดจำหน่ายในท้องตลาดยังขาดเอกลักษณ์และความน่าสนใจ

การเลือกใช้กระถาง

: กระถางที่จะเหมาะในการปลูกบอนไซต้องมีลักษณะพิเศษที่ส่วนใหญ่จะเป็นกระถางตื้นลึกเพียง 3-5 เซนติเมตร บอนไซประเภทตึกกระถางจะใช้กระถางสูงกับกระถางลึกการที่บอนไซต้องอยู่ในกระถางที่ตื้นๆ จะต้องทำให้ความกว้างกระถางเพิ่มขึ้นเพราะรากของต้นไม้จะได้แผ่ขยายออกไปหากินอาหารได้มากขึ้น ดังนั้นการพิจารณากระถางที่จะนำมาปลูกบอนไซให้ถูกต้องและกลมกลืนกันจึงเป็นเรื่องที่สำคัญมากอีกเรื่องหนึ่งในการเล่นบอนไซที่ผู้เล่นทุกท่านจะต้องศึกษาและพิจารณาถึงความเหมาะสมเป็นสำคัญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การพิจารณาความสูงต่ำของต้นไม้ให้สัมพันธ์กับกระถาง

1. ต้นไม้ทรงพุ่มใบไม่กว้างนักสัดส่วนที่เหมาะสมคือความกว้างของกระถางจะต้องกว้างน้อยกว่า 2 ใน 3 ของความสูงของต้นไม้เล็กน้อย เช่น ต้นไม้สูง 30 เซนติเมตร กระถางควรกว้าง 20 เซนติเมตร
2. ต้นไม้พุ่มเตี้ย แต่กิ่งแผ่ขยายกว้างสัดส่วนที่ถูกต้องคือเลือกกระถางที่มีขนาดกว้างน้อยกว่า 2 ใน 3 ของความกว้างกิ่งที่แผ่ออกมาทั้งสองข้าง
3. ต้นไม้โคนหนากับความลึกของกระถางสัดส่วนที่เหมาะสมคือความลึกของกระถางจะต้องมีขนาดเท่ากับเส้นผ่าศูนย์กลางของโคนต้นยกเว้นไม้ตัดกระถางหรือไม้กลุ่มกอสำหรับต้นไม้ชุดมาจากป่า
อาจจะมียากยาวและใหญ่ความลึกของกระถางจะมากกว่านี้ก็ได้เมื่อต้นแข็งแรงดีแล้ว
มีรากฝอยรอบโคนต้นมากจึงค่อยตัดรากให้สั้นลงเพื่อใส่กระถางต้นต่อไป
4. ต้นไม้ทรงสูงแต่โคนเล็กสัดส่วนที่เหมาะสมคือ
ความกว้างของกระถางควรจะไม่แคบกว่าความกว้างของกิ่งที่แผ่ออกทั้งสองข้าง

รูปภาพ 2.67 กระถางบอนไซนำเข้าจากญี่ปุ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับครูเชิงงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

CODE 0009
ราคา 1,700 บาท

CODE 0010
ราคา 1,300 บาท

CODE 0011
ราคา 1,700 บาท

CODE 0012
ราคา 2,200 บาท

CODE 0013
ราคา 1,700 บาท

CODE 0014
ราคา 2,200 บาท

รูปภาพที่ 2.68 ราคากระถางบอนไซ

CODE 0021
ราคา 2,300 บาท

CODE 0022
ราคา 1,500 บาท

CODE 0023
ราคา 2,400 บาท

CODE 0024
ราคา 2,400 บาท

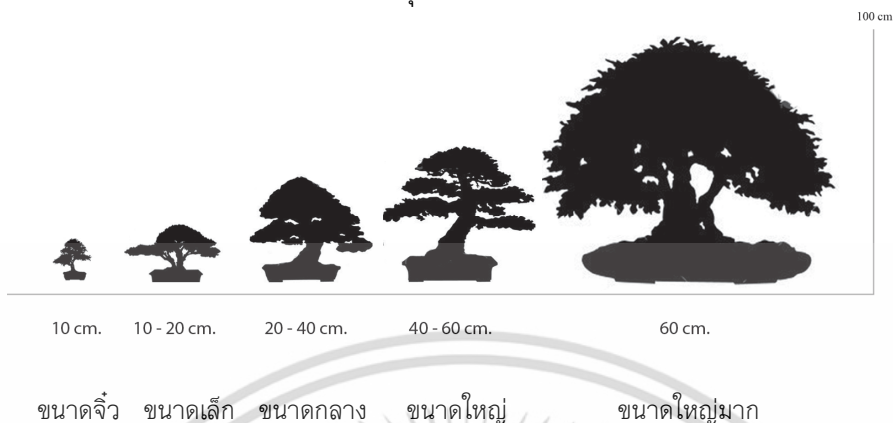
CODE 0025
ราคา 1,800 บาท

รูปภาพที่ 2.69 ราคากระถางบอนไซ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.9.3 วิเคราะห์ขนาดและสรุปสัดส่วนของกระถางในแต่ละขนาด

กระถางบอนไซสำหรับประกวดของกลุ่มมืออาชีพ คือ กระถางขนาดเล็ก กระถางขนาดกลาง
กระถางบอนไซสำหรับประกวดของกลุ่มสมัครเล่น คือ กระถางขนาดจิ๋ว

สรุป รูปทรงของกระถาง กระถางทรงต้น กระถางทรงลึก กระถางทรงสูง

2.9.4 วิเคราะห์พฤติกรรมการใช้

พฤติกรรมผู้บริโภคเลือกใช้กระถางบอนไซ

ตารางแสดงพฤติกรรม

พฤติกรรม	สิ่งที่ต้องคำนึงถึง
1. การเลือกใช้กระถางให้เหมาะสมกับต้นไม้ที่มีอยู่	1. รูปทรงของกระถางและสีสันท้องไม้ต้องไม่เด่นตาจนทำให้กระถางเด่นกว่าต้นไม้
2. การเปลี่ยนกระถาง	2. การกำหนดช่วงขนาดของกระถางในแต่ละขนาดให้เพียงพอกับการเลือกใช้งาน
3. การใช้งาน และการดูแลรักษา	3. ตกแต่งเคลือบเฉพาะด้านนอก เพื่อไม่ให้รากของต้นไม้ได้รับความร้อนมากเกินไป

ตารางแสดงการวิเคราะห์รูปทรงของกระถาง

เงื่อนไขในการพิจารณา	รูปทรงเรขาคณิต	รูปทรงอิสระ
1. มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว	1	3
2. มีการคำนึงถึงการใช้งานการทำชาและรูระบายน้ำของกระถางก็เพื่อให้มีการระบายน้ำและอากาศได้ดี	3	3
3. ภาพรวมของไม้เมื่อลงในกระถาง	2	3
รวม	6	9

สรุป การวิเคราะห์รูปทรงกระถางให้มีความน่าสนใจและเหมาะสมที่สุดคือ รูปทรงอิสระ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

แนวทางการออกแบบและพัฒนาแบบ

3.1 แนวทางการออกแบบ

โครงการออกแบบเสนอแนะกระถางบอนไซเพื่อใช้ในการประกวดบอนไซสวยงามเป็นกระถางบอนไซสำหรับกลุ่มคนที่ชื่นชอบและหลงใหลในการเล่นบอนไซ เพื่อประกวดแข่งขันทั้งมืออาชีพหรือมือสมัครเล่น เน้นการออกแบบรูปทรงของกระถางที่มีความเป็นเอกลักษณ์และน่าสนใจ โดยคำนึงถึงความสวยงามและสมดุลอย่างลงตัวเมื่ออยู่กับต้นไม้ กระถางไม่เด่นกว่าต้นไม้จนทำให้เป็นส่วนเกิน โดยใช้หลักการออกแบบสองแนวทาง สำหรับมืออาชีพและมือสมัครเล่น

กระถางที่นำมาใช้ในการประกวดมีทั้งกระถางที่นำเข้าจากประเทศจีนและญี่ปุ่นซึ่งมีลักษณะที่สวยงาม มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวในเรื่องของลวดลายและการตกแต่งของกระถางมีราคาค่อนข้างสูง ตั้งแต่หลักพันจนถึงหลักหมื่น ส่วนกระถางบอนไซที่มีการผลิตขึ้นและมีการจำหน่ายในประเทศไทยนั้นมีผู้ประกอบการที่ผลิตออกมาจัดจำหน่ายในท้องตลาดยังขาดเอกลักษณ์และความน่าสนใจดังนั้นโครงการออกแบบเสนอแนะกระถางบอนไซเพื่อใช้ในการประกวดบอนไซสวยงามจึงนำเสนอแนวทางการออกแบบ คือ

แนวทางที่ใช้ออกแบบสำหรับมือสมัครเล่น คือแนวคิดแบบ เซน ความงามแบบ "วาบิ-ซาบิ" คือการนำความเป็นธรรมชาติเข้ามาในการออกแบบทั้งเรื่องของรูปทรงที่มาจากธรรมชาติรอบตัว สีของตัวกระถางที่ให้ความรู้สึกกลมกลืนกัน เพื่อตอบสนองวิถีชีวิตของคนรุ่นใหม่ ที่สนใจในธรรมชาติแม้จะอยู่ในสังคมเมือง ก็ยังได้สัมผัสธรรมชาติ กลมกลืนกันไปกับวิถีชีวิตของคนเมืองในปัจจุบัน

เซน เป็นสาขาหนึ่งของพุทธศาสนานิกายมหายานซึ่งยึดหลักปฏิบัติธรรมตามหลักของพระพุทธเจ้า ตามหลักของอริยสัจ 4 และมรรค 8 นับตั้งแต่ศตวรรษที่ 17 เป็นต้นมา ปรัชญาเซนเป็นที่รู้จักกันทั่วโลก โดยเข้ามามีอิทธิพลต่อแนวคิดของผู้คนจำนวนมาก เช่นสอนการดำรงชีวิตที่เรียบง่าย การฝึกตนเน้นการนั่งสมาธิ แสดงแนวทางการใช้ชีวิต การทำงาน และศิลปะ การอยู่กับธรรมชาติ

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงเป็นที่มาของการออกแบบกระถางสำหรับบอนไซโดยใช้รูปแบบของศิลปะเซน ที่มีแนวคิดนำเอาลักษณะของเส้นที่นิ่ง รูปทรงที่เรียบง่าย มีความเป็นธรรมชาติมาใช้ในการออกแบบ เพื่อให้สื่อถึงความรู้สึกนิ่ง สงบ เรียบง่าย เข้าถึงธรรมชาติ ผลงานออกแบบที่มีพื้นผิว สี รูปทรงที่ถ่ายทอดมาเพื่อให้เข้าถึงแก่นแท้ของธรรมชาติออกมา สอดคล้องกับหลักคำสอนของนิกายเซนที่สอนให้ดำรงชีวิตเรียบง่าย อยู่บนความจริงของธรรมชาติสามารถสร้างความน่าสนใจต่อการออกแบบกระถางสำหรับผู้ปลูกบอนไซได้อย่างสร้างสรรค์ เป็นแนวทางสู่การผลิตเชิงอุตสาหกรรม และเป็นทางเลือกใหม่ๆ ให้กับกลุ่มผู้บริโภคอย่างแท้จริง

เซน (Zen) เป็นพุทธศาสนานิกายหนึ่งที่พัฒนาขึ้นในประเทศจีนในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 7 และ 8 โดยเป็นการผสมผสานแนวคิดของพุทธศาสนาฝ่ายมหายานจากอินเดีย และปรัชญาเต๋าในจีน คำว่าเซน มีรากศัพท์มาจากภาษาสันสกฤต ว่า "ธยานะ (Dhyana) และภาษาบาลีว่า "ฌาน" (Jhana) ที่แปลว่า "สมาธิ" ต่อมาในภายหลังได้เผยแพร่เข้าสู่ประเทศญี่ปุ่นและผสมผสานเข้ากับแนวคิดปรัชญาชินซุโตซึ่งเป็นศาสนาดั้งเดิมของญี่ปุ่นทำให้เซนได้รับความนิยมอย่างสูงและเข้าไปมีบทบาทต่อปรัชญาความ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของชาวญี่ปุ่นในเวลาต่อมา

มีตำนานเล่าขานเกี่ยวกับการอุบัติของนิกายเซนว่า สมัยหนึ่ง เมื่อพระผู้มีพระภาคเจ้าประทับนั่งพร้อมกับบรรดาภิกษุอยู่ที่เขาคิซุมกุฎ (The Mount of Holy Vulture) ทำวมหาทพรหมได้มาเข้าเฝ้าและถวายดอกไม้สีทองแด่พระองค์พร้อมกันนั้นก็กราบพูลอาราธนาพระองค์ให้ทรงแสดงพระธรรมเทศนา พระผู้มีพระภาคทรงรับดอกบัวนั้นแล้วทรงชูขึ้นและทอดพระเนตรบัวนั้นด้วยอาการนิ่งเงียบอย่างยิ่ง ในขณะที่ท่านพระมหากัสสปเถระ(พระมหากัสสปะ) ก็ยิ้มออกมา เหตุการณ์นี้ได้รับการกล่าวขานกันว่าเป็นบ่อเกิดแห่งพุทธศาสนานิกายเซน และการที่พระพุทธองค์ทรงส่งผ่านคำสอนแก่ท่านกัสสปะ ซึ่งแสดงออกด้วยการยิ้มออกมานั้น ก็ถือเป็นการถ่ายทอดคำสอนพิเศษนอกคัมภีร์เป็นครั้งแรก โดยไม่อาศัยตัวอักษรใดๆ ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของนิกายเซนที่รับรู้กันโดยทั่วไปนั่นเอง

แนวคิดของเซนมองว่าสรรพสิ่งคือความว่าง มนุษย์มีใจศูนย์กลางแห่งจักรวาล สรรพสิ่งล้วนต้องอิงอาศัยซึ่งกันและกัน และเชื่อว่าสรรพสิ่งมีพุทธภาวะอยู่ในตัว การบรรลุธรรมคือการเห็นตามความจริงของโลกและชีวิตโดยที่โลกและชีวิตนั้นคือความว่าง แนวคิดและหลักปฏิบัติของเซนวางอยู่บนหลักแห่งความว่างอันเป็นหนึ่งเดียวแห่งสรรพสิ่ง ซึ่งทำลายความรู้สึกนึกคิดของคนทั่วไปที่คุ้นเคยกับกรอบแห่งความยึดมั่นถือมั่น กรอบแห่งความยึดมั่นสำหรับเซน ล้วนแต่เป็นเรื่องที่มนุษย์สมมติขึ้น อันเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุธรรม

เซนมีบทบาทสำคัญอย่างมากต่อปรัชญาความคิดของชาวญี่ปุ่น และมีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ศิลปะแขนงต่างๆของญี่ปุ่นด้วย โดยศิลปะเซนจะเน้นลักษณะที่เรียบง่ายและความเป็นธรรมชาติ อันบริสุทธิ ตัวอย่างศิลปะที่สะท้อนให้เห็นถึงปรัชญาธรรมชาติแบบเซน ได้แก่ ภาพทิวทัศน์ พิธีชงชา การจัดดอกไม้ การจัดสวน

วาบิ-ซาบิ เป็นวิถี เป็นตัวกระบวนการ เป็นศิลปะอันหยั่งลึกสู่เซน ทั้งเป็นหัวใจของสุนทรียภาพญี่ปุ่น วาบิซาบิ คือความงามของสรรพสิ่งที่ไม่สมบูรณ์แบบ ไม่คงทนถาวร และไม่เสร็จสมบูรณ์ คือความงามของวัตถุสิ่งของที่สงบเสงี่ยม และอ่อนนุ่ม ไม่ยึดติดในคติแบบแผน วาบิ-ซาบิ เป็นความงามในทัศนะของเซน ความงามที่ไม่ต้องการ ‘แบบ’ แห่งความสมบูรณ์ เป็นความงามที่หลุดออกจากแบบแห่งความสมบูรณ์แล้ว เพราะทุกสิ่งในโลกล้วนไม่สมบูรณ์แบบ สมบูรณ์อาจมี แต่สิ่งสมบูรณ์คงไม่จริง วาบิ-ซาบิ อาจอธิบายได้ว่าเป็น ‘สิ่งที่เราเห็นความงามโดยไม่ได้ตั้งใจ’

ภาพที่ 3.1 ร่องรอยและผิวผุกร่อน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะความงามแบบ วาปีซาปี นั้นคือ เปลี่ยนสภาพไปตามกาลเวลาร่องรอยและผิวผู้กร่อน ที่เกิดจากการกระทบฝนและแดดหรือการกระทบกระแทกที่เกิดจากการใช้งาน เราก็ปล่อยให้เป็นไปตามนั้น โดยที่ไม่ต้องไปแก้ไขหรือซ่อมแซมใดๆ ร่องรอยและความดิบที่เกิดขึ้นบนวัสดุธรรมชาติเหล่านี้ ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้ความงามแบบ วาปี ซาปีมีความหมายมีเรื่องราวและเสน่ห์ความงามแบบธรรมชาติที่หาไม่ได้จาก style อื่นๆ

ภาพที่ 3.2 โทนสีมักเป็นสีเอิร์ธโทนอย่างเช่นน้ำตาลอ่อน เทา ขาว เขียว

Organic shape and natural color

รูปภาพที่ 3.3 โคมไฟที่ออกแบบให้กลมกลืนธรรมชาติ

ที่มา <https://www.pinterest.com/pin/198299189819423705/>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปภาพที่ 3.4 , 3.5 การตกแต่งด้วยธรรมชาติ
ที่มา <http://www.homenayoo.com/room-furnishing-518/>

รูปภาพที่ 3.6 , 3.7 การตกแต่งห้องด้วยธรรมชาติ
ที่มา <http://decor.mthai.com/home-idea/18187.html>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปภาพที่ 3.8 , 3.9 การตกแต่งห้องด้วยธรรมชาติ
ที่มา www.baanlaesuan.com/

แนวความคิดที่ต้องการความเป็นธรรมชาติที่แท้จริง ยังส่งผลต่อการเลือกใช้สีในการตกแต่ง สีที่นำมาใช้ส่วนใหญ่จะได้มาจากสีธรรมชาติที่อยู่รอบๆตัวเรา ในกลุ่มสี earth tone สีที่นิยมใช้ทำ ได้แก่ สีน้ำตาลเปลือกไม้ สีเทาของหิน สีน้ำตาลอ่อนจากดิน รวมไปถึงสีอื่นต่างๆ เช่น สีม่วงของดอก ลาเวนเดอร์ สีเหลืองทอง และสีเขียว turquoise เป็นต้น

รูปภาพที่ 3.10 เครื่องปั้นดินเผาออกแบบจากธรรมชาติ
ที่มา <https://www.pinterest.com/pin/472103973414860675/>
<https://www.pinterest.com/pin/75646468713281882/>

รูปภาพที่ 3.11 เครื่องปั้นดินเผาออกแบบจากธรรมชาติ

ที่มา <https://www.pinterest.com/>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปทรงธรรมชาติ (Natural And Organic Form) รูปทรงที่เป็นสิ่งที่ธรรมชาติสร้างขึ้น เช่น ทิวทัศน์ ก้อนหิน ภูเขา หน้าผา รูปทรงที่ทำให้เกิดความรู้สึกการเป็นธรรมชาติ โดยรูปแบบของกระถางบอนไซนั้นจะเปรียบเสมือนว่าเป็นสิ่งที่อยู่รอบๆ เช่น การออกแบบตัวกระถางให้เป็นทรงก้อนหิน เพื่อให้ต้นบอนไซนั้นเจริญเติบโตบนก้อนหินแบบธรรมชาติกระถางบอนไซสำหรับกลุ่มมือสมัครเล่น ใช้รูปทรงของเปลือกไม้ โดยใช้พื้นผิวของเปลือกไม้ในการตกแต่งกระถางบอนไซเพื่อให้มีลักษณะที่ขรุขระ

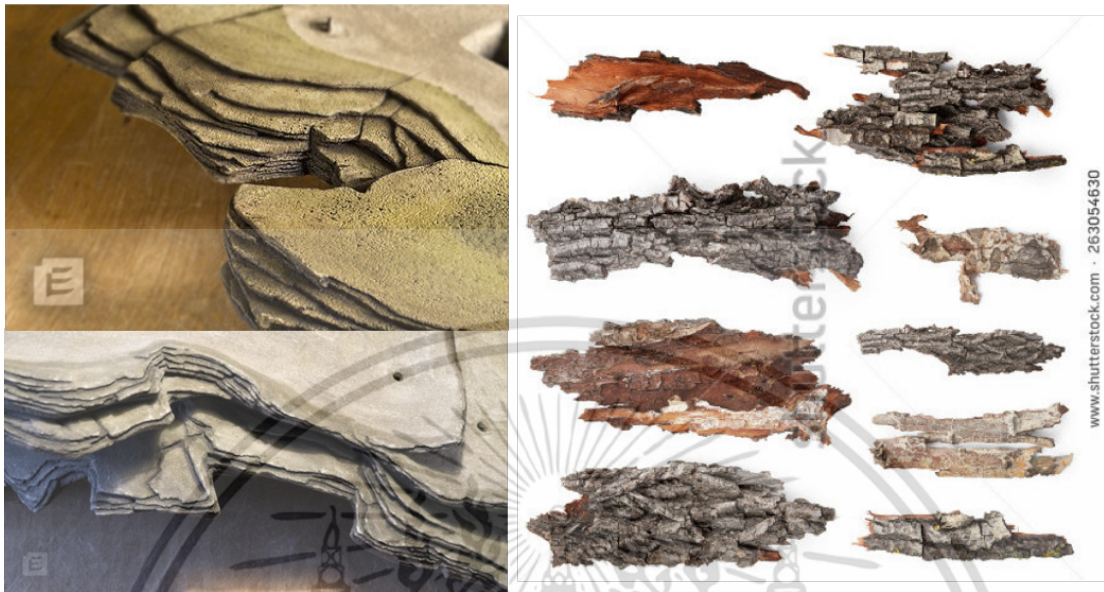

รูปภาพที่ 3.12 รูปทรงธรรมชาติ

รูปภาพที่ 3.13 รูปทรงเปลือกไม้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

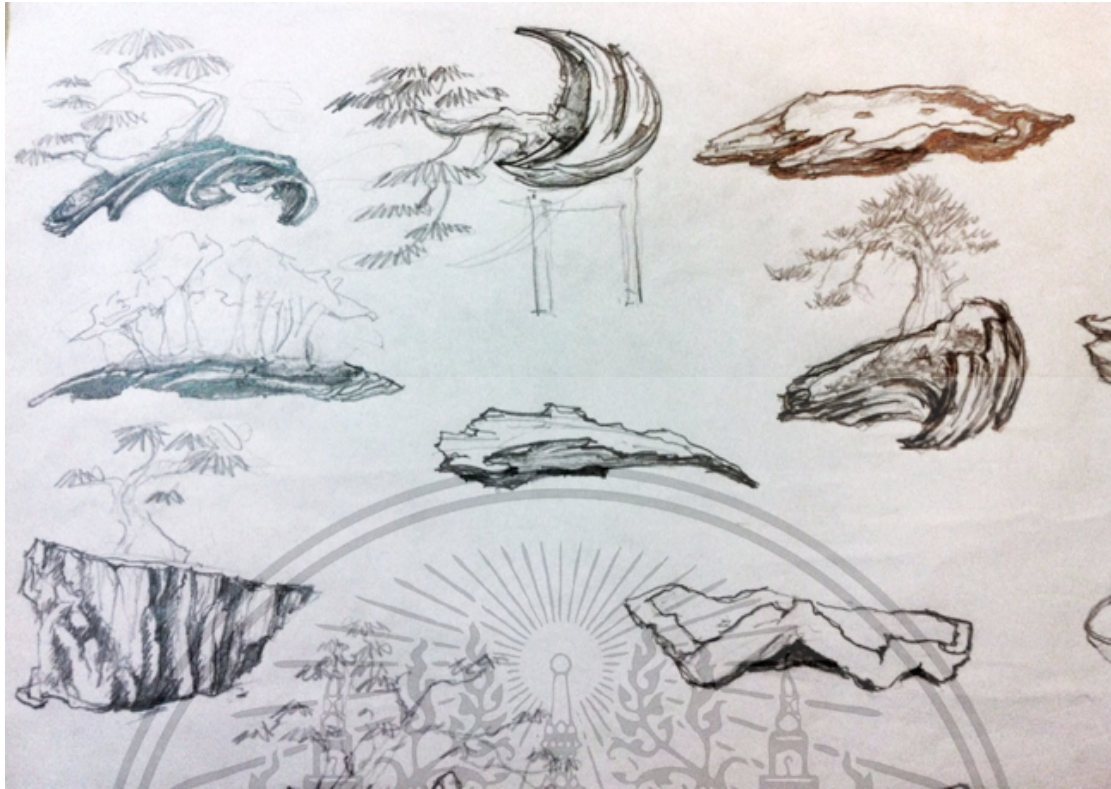

รูปภาพที่ 3.14 ลายละเอียดของเปลือกไม้

รูปภาพที่ 3.15 แบบร่างกระถางบอนไซ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปภาพที่ 3.16 แบบร่างกระถางบอนไซรูปทรงธรรมชาติ

รูปภาพที่ 3.17 แบบร่างกระถางบอนไซรูปทรงธรรมชาติ

จึงสรุปได้ว่า แนวทางการออกแบบสำหรับกลุ่มมือสมัครเล่นที่เลือกใช้แนวทางของธรรมชาติเข้ามา เพื่อตอบสนองกลุ่มเป้าหมายมือสมัครเล่น และกลุ่มมืออาชีพ ที่สนใจในธรรมชาติ แม้จะอยู่ในสังคมเมือง โดยการนำองค์ประกอบทางธรรมชาติเข้ามาช่วยออกแบบ ทั้งรูปทรง เส้น สีลวดลายต่างๆ ให้เกิดความรู้สึกได้ใกล้ชิดธรรมชาติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4 ผลงานขั้นสุดท้าย

4.1 ขั้นตอนการทำงาน

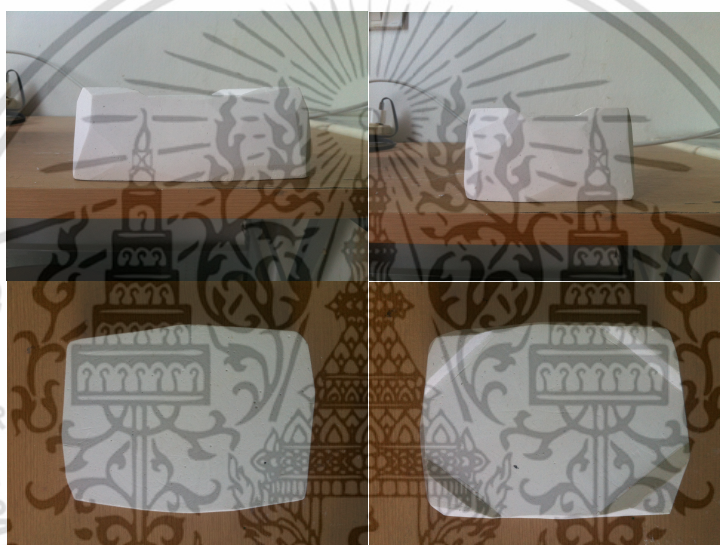
ลักษณะขั้นตอนการทำงาน สามารถแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน

4.1.1 การทำต้นแบบและแม่พิมพ์สำหรับหล่อ

4.1.2 การหล่อชิ้นงาน

4.1.3 การเคลือบชิ้นงาน

4.1.1 การทำต้นแบบและแม่พิมพ์สำหรับหล่อ

รูปภาพที่ 4.1 ต้นแบบกลางบอนไซ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับรูปภาพที่ 4.2 ต้นแบบกลางบ่อนไซ อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปภาพที่ 4.3 ต้นแบบกระถางบอนไซ

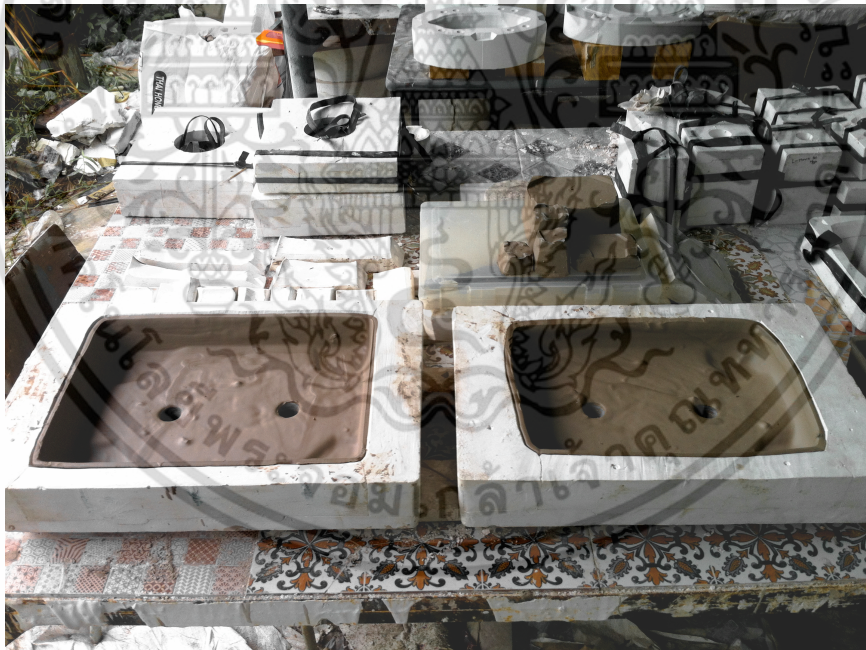

รูปภาพที่ 4.4 ต้นแบบกระถางบอนไซ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปภาพที่ 4.5 บล็อกโมล

รูปภาพที่ 4.6 บล็อกโมลที่ใช้ในการหล่อน้ำดิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.2 การหล่อชิ้นงาน

รูปภาพที่ 4.7 ภาพชิ้นงานก่อนนำไปเผาดิบ

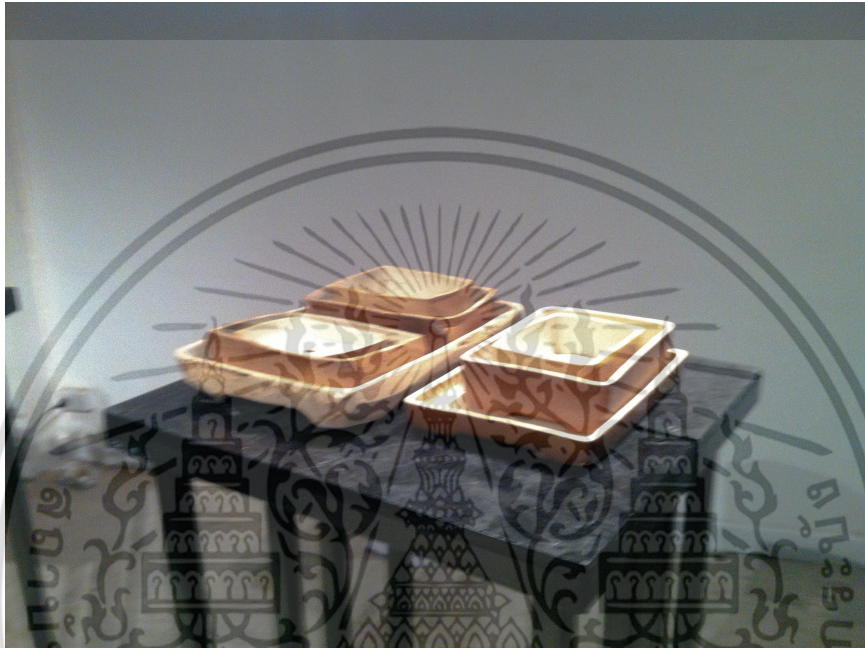

รูปภาพที่ 4.8 ภาพชิ้นงานหลังจากการเผาดิบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.3 การเคลือบชิ้นงาน(Glazing)

ใช้วิธีการพ่นเคลือบชิ้นงาน เคลือบที่เลือกใช้งาน เคลือบเทมโมกุ เนื่องจากต้นบอนไซนั้นใช้ดินในปริมาณที่น้อย ดินจึงเก็บความชื้นไว้น้อย จึงต้องรดน้ำมากขึ้น (มากกว่าต้นไม้ปกติ) เมื่อรดน้ำมากขึ้นจะทำให้มีโอกาสรากเน่าได้มากขึ้น สิ่งหนึ่งที่สำคัญในการปลูกเลี้ยงบอนไซคือ ควรใช้ดินที่สามารถระบายน้ำได้อย่างรวดเร็วนี้ไม่เพียงแค่นั้นที่ระบายน้ำได้เร็ว แต่รวมถึงกระถางด้วยที่ต้องระบายน้ำได้เร็ว

รูปภาพที่ 4.9 ภาพชิ้นงานหลังเผาเคลือบที่อุณหภูมิ 1200

รูปภาพที่ 4.10 ภาพชิ้นงานหลังเผาเคลือบที่อุณหภูมิ 1200

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปภาพที่ 4.11 ภาพกระบวนการผลิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปภาพที่ 4.12 ภาพผลิตภัณฑ์

รูปภาพที่ 4.13 ภาพผลิตภัณฑ์กระถางบอนไซ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปภาพที่ 4.14 ภาพผลิตภัณฑ์กระถางบอนไซ

รูปภาพที่ 4.15 ภาพผลิตภัณฑ์กระถางบอนไซขนาดเล็ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

NAME : PEERAPAT		UNIT : mm
FACULTY OF ARCHITECTURE	DATE : 5/7/2016	SCALE 1 : 1
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

NAME : PEERAPAT

UNIT : mm

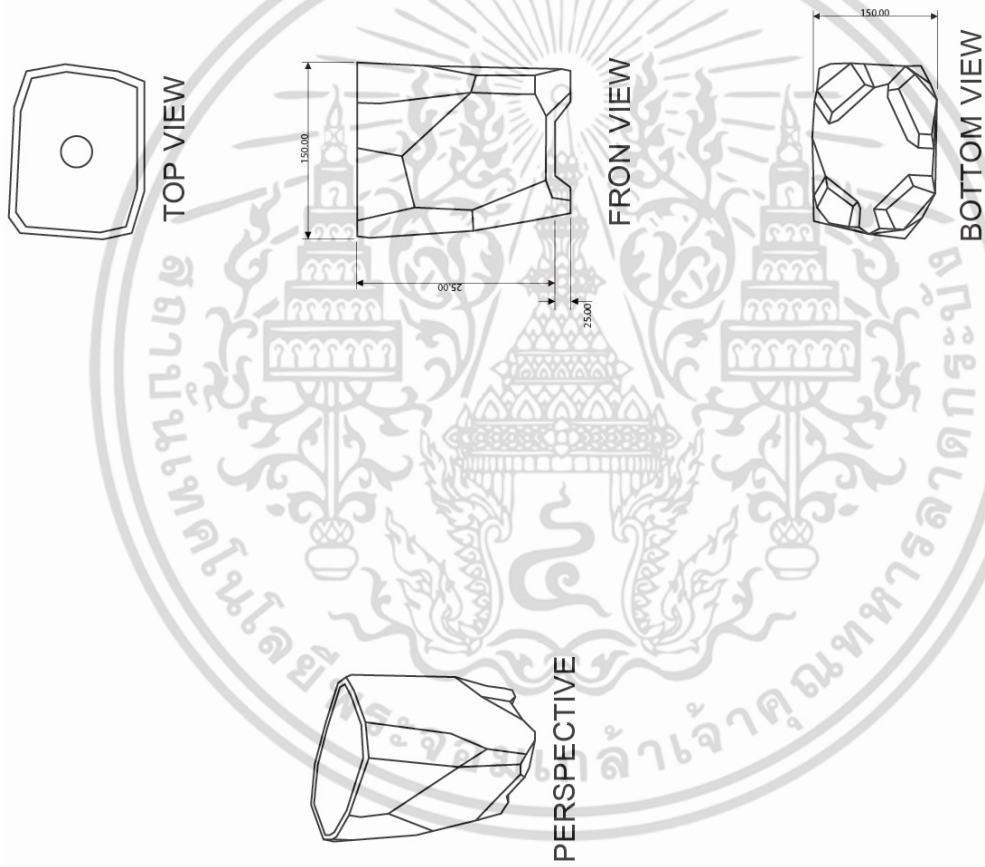
FACULTY OF ARCHITECTURE

DATE : 5/7/2016

SCALE 1 : 1

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

NAME : PEERAPAT	UNIT : mm
FACULTY OF ARCHITECTURE	DATE : 5/7/2016
KING MONKGUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

NAME : PEERAPAT

UNIT : mm

FACULTY OF ARCHITECTURE

DATE : 5/7/2016

SCALE 1 : 1

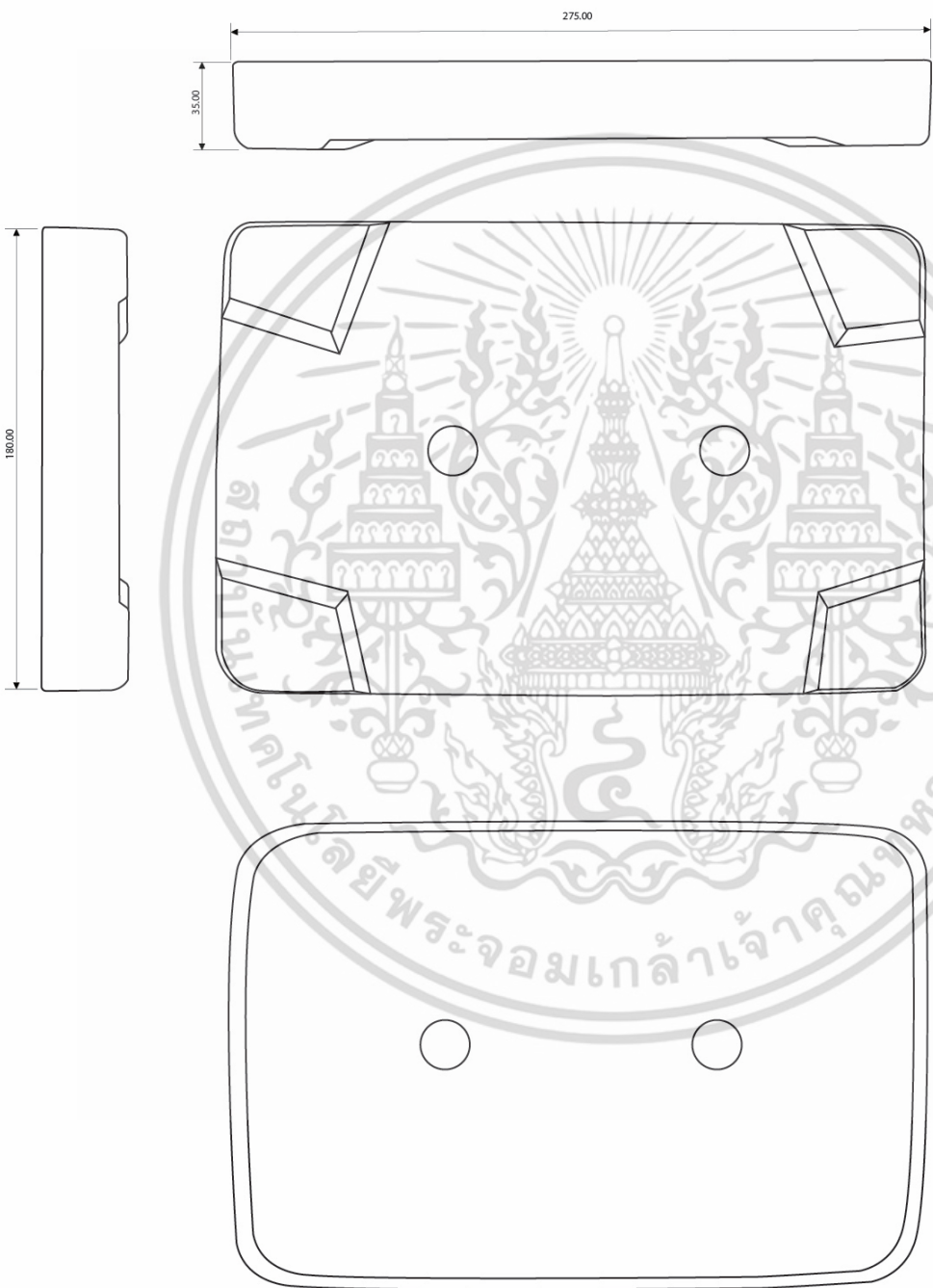
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

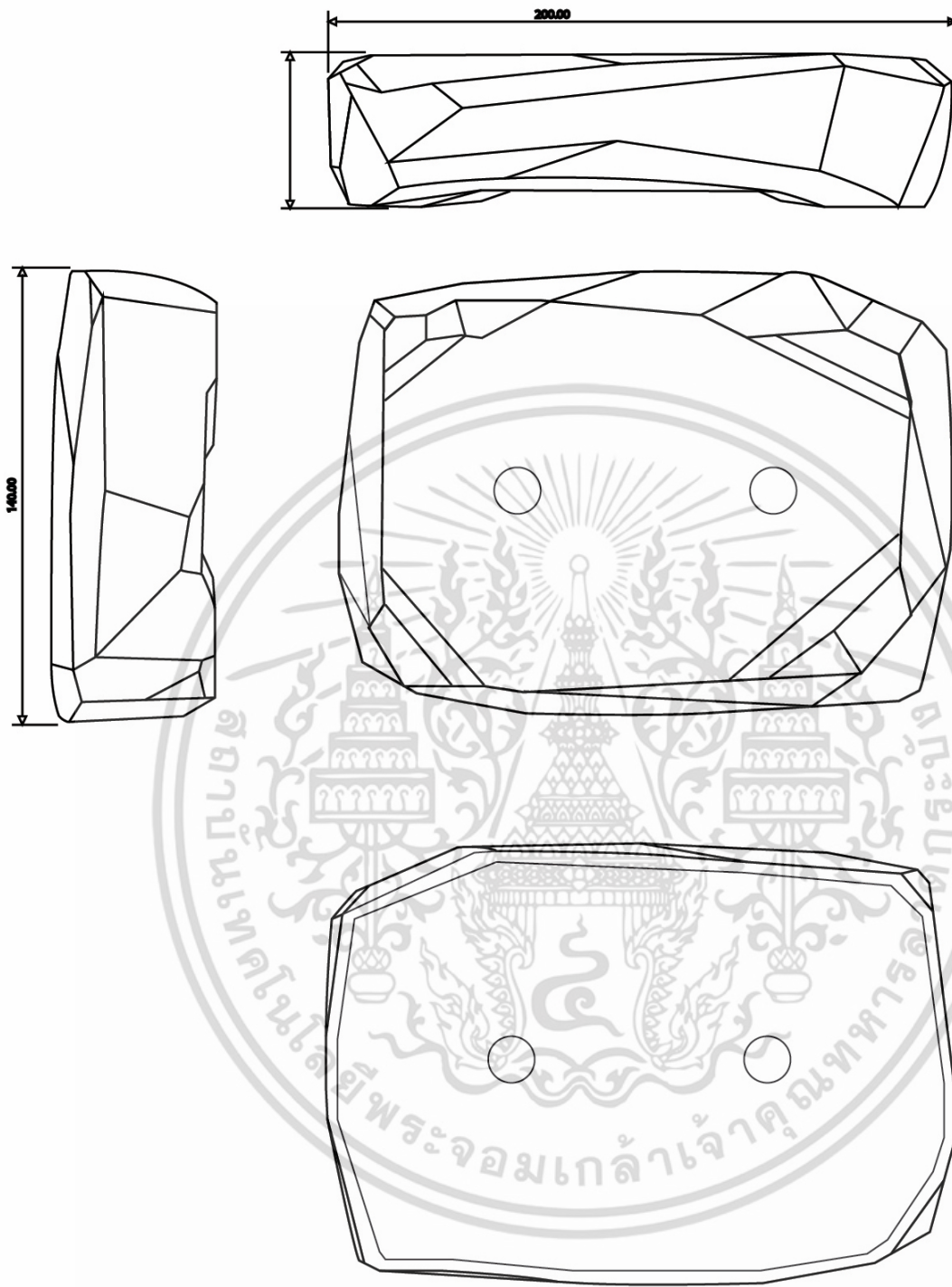
NAME : PEERAPAT	UNIT : mm
FACULTY OF ARCHITECTURE	DATE : 5/7/2016
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

NAME : PEERAPAT	UNIT : mm
FACULTY OF ARCHITECTURE	DATE : 5/7/2016
KING MONKGUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

NAME : PEERAPAT

UNIT : mm

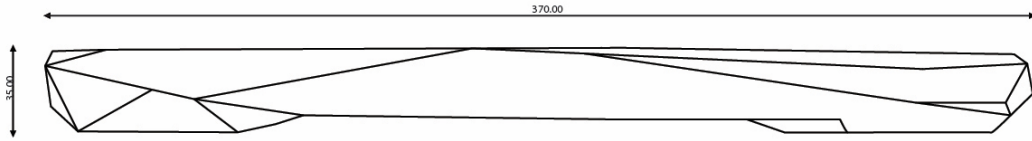
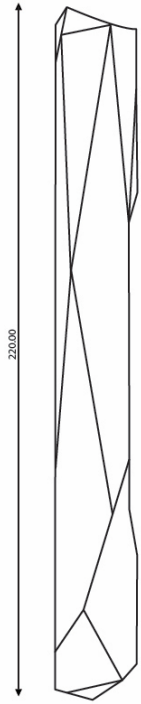
FACULTY OF ARCHITECTURE

DATE : 5/7/2016

SCALE 1 : 1

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

NAME : PEERAPAT

UNIT : mm

FACULTY OF ARCHITECTURE

DATE : 5/7/2016

SCALE 1 : 1

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG